

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință și Cultură

ANUL XII (XXXIII) Nr. 237 (1323)

Simbătă 20 martie 1982

8 pagini — 2,50 lei

1922 60 DE ANI DE LA CREAREA 1982
UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

60 de ani de luptă și activitate revoluționară sub conducerea partidului

Eveniment de o importanță deosebită în viața întregului popor, împlinirea a șase decenii de la crearea Uniunii Tineretului Comunist, constituie pentru cei peste 3 200 000 de uteciști, pentru tinăra generație a patriei un nou și strălucit prilej de a rememora cu o adincă emoție și deosebit respect glorioasele tradiții de muncă și luptă, de eroică activitate revoluționară a tineretului nostru, organizat și condus de partid, a contribuției sale la opera revoluției și construcției socialiste pe pământul patriei, și în același timp, de direcționare a sarcinilor actuale și de perspectivă ce îi revin în îndeplinirea cu succes a hotărârilor Congresului al XII-lea al P.C.R., a orientărilor și indicațiilor date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Pregătit și întipănit în întreaga țară într-o atmosferă de puternic entuziasm tineresc, de amplă mobilizare și unire a tuturor eforturilor creatoare, pentru îndeplinirea cu succes a hotărârilor Congresului al XII-lea al P.C.R., ale tinerilor români, maghiari și de alte naționalități, de la orașe și sate, jubileul organizației se constituie într-o nouă și puternică dovadă a dragostei, stimei și respectului cu care tineretul, asemenea întregului nostru popor, omagiază strălucita pildă a tineretului, a întregii vieți și activități a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a dragostei, stimei și respectului pe care toți tinerii muncitori, țărani, elevi, studenți, intelectuali, fără deosebire de naționalitate, le poartă eminentului patriot și militant pentru cauza partidului și poporului, comunistului de aleasă prețuire, simbol însuși al tineretului nostru revoluționar, cel care cu profundă grijă părintească conduce și veghează destinele tineretului, activitatea organizației sale revoluționare.

În cinstea acestui important eveniment și a aniversării a 25 de ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti din România, în organizațiile U.T.C. din întreaga țară au loc ample acțiuni în sprijinul producției, se intensifică munca politico-ideologică și educativă în vederea formării și educării tineretului în spiritul Programului ideologic al partidului, al Codului principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste, întăririi spiritului revoluționar în viața de organizație. De altfel, avînd în vedere că în această perioadă au avut loc adunările de dări de seamă și alegeri ale organizațiilor U.T.C., se poate spune cu deplină temei că întreaga perioadă premergătoare aniversării U.T.C. se constituie într-un fericit prilej de ridicări la cote noi de calitate și eficiență a întregii activități a organizațiilor noastre, care au dezbătut și analizat într-un spirit de înaltă exigență și răspundere activitatea de pînă acum și au stabilit măsuri concrete pentru viitor la înălțimea răspunderilor ce ne revin, a tuturor drepturilor de care ne bucurăm astăzi.

Pentru uteciști, pentru toți elevii patriei — aflați acum la vîrsta temeinicilor lor formări pentru muncă și viață — aniversarea celor 6 decenii de luptă ale Uniunii Tineretului Comunist s-a aflat, cum era firesc, sub semnul perfecționării pregătirii lor politice și profesionale, al implicării tot mai responsabile a organizațiilor U.T.C. din școli în legarea învățămîntului de cercetarea și producția, al întăririi climatului de muncă și disciplină. Capătă o semnificație deosebită faptul că toate aceste acțiuni se desfășoară în spiritul și pe baza îndeplinirii Măsurilor stabilite în luna ianuarie a.c. de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. pentru îmbunătățirea activității politico-educative și organizatorice în consens cu nolle exigențe ce stau în fața întregii activități, de educare comunistă, revoluționară, pentru muncă și viață a tinerei generații, măsuri care marchează în mod cert un moment de referință în istoria școlii românești moderne.

Punînd în evidență o dată mai mult atenția statornică pe care partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă formării și educării generațiilor, care reprezintă viitorul strălucit al națiunii noastre socialiste, aceste măsuri evidențiază în principal două idei forță, două direcții de acțiune. Prima ar fi cea de educație unitară a tuturor generațiilor tinere, începînd de la șoimii patriei, pionieri, uteciști elevi și studenți, care trebuie să dobîndească convingerea apartenenței la o generație tinăra, căreia îi revin

POLIANA CRISTESCU
secretar al Comitetului Central
al Uniunii Tineretului Comunist

(Continuare în pag. 3)

Elan revoluționar și faptă comunistă

Aniversînd împlinirea a 60 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist, gîndurile și sentimentele de cea mai profundă dragoste și de cea mai înaltă prețuire se îndreaptă spre președintele republicii, spre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a cărui viață de neîntreruptă luptă revoluționară a înscris în istoria organizației de tineret comunist cele mai strălucite file de cutanță, de energie fără precedent și de neîfămurit patriotism.

„În cele ce ne stătuia și ne învătă — își amîntește din anii ilegalității militante comunistă Adela Petrescu — era atîta dăruire pentru cauză, atîta hotărîre, încît eram cu toții convinși în adîncul sufletelor noastre că trebuie să facem tot ce ne învătă, indiferent de sacrificii, pentru cucerirea drepturilor noastre”.

În evocările militanților comunisti din ilegalitate se spune că era „un om foarte principal, hotărît și dîrz, dar și foarte omenos”; că „tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut cel mai mult de suferit; organele de la București nu au reușit să-i afle nici măcar numele”; că „prin întreaga comportare, prin exemplul său își încorda forțele pentru a lupta cu dînsul în mișcarea comunistă, revoluționară”; că „s-a impus prin cunoștințele sale asimilate în «academia» Dof-tanei, unde a fost închis la vîrsta de 18 ani, prin regimul său de studiu riguros și organizat, începînd de la primele ore ale dimineții și continuat pînă

seara tîrziu”; că „era inițiat în problemele majore ale partidului” — aprecieri care prefațează întreaga viață și operă a secretarului general al partidului.

Promotor al organizării tineretului revoluționar din România anilor luptei ilegale și conducătorul construcției fără precedent al celei mai fecunde perioade din întreaga multimilenară istorie a patriei noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu prețuiește și îndrumă — la flacăra elanului revoluționar și al faptei comuniste — tinerele generații pe calea afirmării tradițiilor străbune și ale virtuților comuniste.

În cartea gloriei comuniste a luptei ilegale a tineretului nostru, se află adine dăltuit numele tovarășei Elena Ceaușescu, militantă neînfriecată pentru cauza clasei muncitoare, pentru educarea revoluționară a tineretului, exemplu însușitor de dirzenie, de abnegație și spirit revoluționar.

La aniversarea a 60 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist și 25 de ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti din România, să ne întipărim în inimi cuvintele iubitelui nostru conducător: „Tineretul este viitorul țării și de felul cum îl vom educa și crește depînd victoria desăvîrșirii construcției socialiste și îndeplinirea comunistului în patria noastră”.

Cu conștiința că tineretul este viitorul patriei, cu adevîrta cea mai fierbîntă față de îndrumările secretarului general al partidului, în spirit revoluționar și la strălucirea pe care o conferă demnitatea faptei, cadrele didactice din întreaga țară participă la marea aniversare a Uniunii Tineretului Comunist, cu hotărîrea de a-și aduce întreaga lor contribuție la formarea și pregătirea generațiilor tinere pentru muncă, pentru viață, în slujba politicii partidului, a cauzei socializmului și comunistului în patria noastră.

TRIBUNA ȘCOLII

Lecție de agrotehnică desfășurată pe lotul școlar cu valori instructive, dar mai ales educative, privind dragostea față de munca în agricultură.

ELEVII CLASELOR A VIII-A

În fața unui pas decisiv

Județul Vrancea. Un destin edificator pentru valențele revoluției noastre socialiste. În urmă doar cu trei-patru decenii, locul, dintre multe altele suspendate pe harta României burgheze, „în care nu se întîmpla nimic”. Astăzi, puternic și important centru industrial și agricol, conectat prin toate fibrele sale la uriașul proces al transformărilor revoluționare din România zilelor noastre. Un adevăr care nu se mai cere demonstrat: construim prezentul și viitorul societății noastre pentru oameni și prin oameni. Ne apropiem tot mai mult acest viitor, modelînd însăși magma vie a ființei noastre.

Saltul calitativ pe care partidul și secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îl pun în fața noastră ca pe o necesitate obiectivă a revoluției noastre, nu în ultimă instanță, prin revoluționarea modului de a gîndi procesul educativ al tinerei generații, în spiritul celui mai elementar adevăr. Filonul inepuizabil al oricărei avuții este munca sub multi-

plele ei manifestări. Conjugată cu bucuria de a munci, bucuria aceasta, este și pentru tinăra generație libertatea individului, demnitatea lui înseamnă sentimentul participării la tot ce se întîmplă în jurul nostru devenit conștiința angajării la înălțarea României.

Mai sînt doar cîteva luni pînă la acest greu și decisiv examen al vieții, menit să-și pună amprenta apoi asupra a tot ceea ce înseamnă bucuria de a trăi. Elevii claselor a VIII-a — o populație școlară mai numeroasă în acest an față de cel anterior — vor opta pentru liceul în care își vor continua studiile.

Desfășurată pe întreg parcursul școlarizării, ca parte componentă a procesului instructiv-educativ, acțiunea de orientare școlară și profesională se caracterizează acum, „pe ultima sută de metri” a anului școlar, printr-o intensificare a eforturilor tuturor a celorla menți să-l ajute pe elev să afle sensul întrebărilor decisive pentru viitorul lui.

Așadar, încotro? Și cît de bine sînt pregătiți elevii? Pentru ca trecerea în treapta următoare să fie o continuare firească a drumului spre profesie. Pentru ca între „ce trebuie, ce vreau și ce pot să devin”, elevul să realizeze concordanța optimă.

Cu convingerea că pînă la data actuală, elevii și profesorii lor cunosc răspunsul la aceste întrebări, ne-am propus ca — într-un raid anchetă întreprins în județul Vrancea — să surprîndem cîteva dintre formele concrete pe care le îmbracă pregătirea absolventului de gimnaziu pentru trecerea cu succes în treapta I de liceu, acum, în etapa ei de finalizare.

★

Ca să-l poată orienta pe elevi este necesar ca cei ce o fac să fie ei înșiși... bine orientați. Sintetic, aceasta este concluzia dialogului meu desfășurat la Inspectoratul școlar cu profesorul Ilie Geantă, inspector școlar general adjunct.

— Cam „pustiul” sediul Inspectoratului!

— Pe inspectorii școlari este greu să-i găsim în cursul zilei aici. Acum cei mai mulți dintre ei participă, nu întîmplător, chiar la o acțiune de orientare școlară și profesională a elevilor din mediul rural.

CORNELIA GIRMACEA

(Continuare în pag. 5)

ÎN ACEST NUMĂR:

- Predarea științelor sociale — pag. 3
- Experiență didactică — pag. 4—5
- Învățămîntul formativ — pag. 6
- Programul activităților de reciclare — pag. 8

Valorificarea tradițiilor locale în atelierelor școlă

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂȘAUD

Județul Bistrița-Năsăud, veche vatră de spiritualitate românească, a păstrat din vremuri dovezile unei vieți materiale și spirituale de excepție. Toate acestea sînt astăzi valorificate la noi dimensiuni, o contribuție de seamă aducându-și în acest sens multe școli din județul nostru. Inestimabilele comori de frumuseți, de pe Valea Someșului sau Birgăului, sînt valorificate în ateliere-școlă din școlile generale din localitățile Singiorz Băi, Maieru, Prundu Birgăului etc. Sub îndrumarea maistrilor-instructori, elevii de aici, ca și cei de la școlile generale de pe Valea Săiașului, Oriseului realizează, continuînd valoroasele tradiții locale: ștergere, țesături și alte obiecte de artizanat. Rezultate remarcabile putem consemna la Liceul Industrial nr. 13 din Bistrița, în ale cărui ateliere se realizează covoare, articole de croitorie, tricotațe cu specific local.

Prin așezarea sa geografică, județul Bistrița-Năsăud oferă largi posibilități de pregătire a elevilor în domeniul silviculturii, al prelucrării și valorificării superioare a lemnului din județ. În atelierele-școlă de profil, elevii realizează o serie de produse destinate nevoilor oamenilor muncii, detașându-se încercările de revitalizare a artei, sculpturii în lemn. Se remarcă în mod deosebit activitatea Liceului Industrial nr. 3 din Bistrița, cu profil de industrializare a lemnului care, în cadrul atelierelor-școlă, prelucurează și confecționează articole de artizanat și mobilă cu specific local. La acestea se adaugă și activitatea celor cinci filiale de liceu din județ cu același profil.

Considerăm că actuala acțiune de patronare a școlilor generale cu clasele I—VIII și I—X de către liceele din mediul urban îndrumată de Ministerul Educației și Învățămîntului va asigura o mai bună cunoaștere a acestei activități de către școlile cu același specific din județ. Mergîndu-se pe linia valorificării materiei prime locale, în o serie de unități școlare ca cele din Agrișul de Jos, Ciresoala, Mircești de Cimpie, s-a reușit profilarea atelierelor acestor școli pentru realizarea unor obiecte din răchită, trestie, sorg și alte materiale refolosibile din metal etc.

Expoziția, organizată la nivel județean la sfîrșitul fiecărui an școlar, sub genericul „Învățămînt, cercetare, producție” sintetizează și rezultatele din acest domeniu permițînd popularizarea în rîndul unităților de profil și în rîndul școlilor din județ a preocupărilor și rezultatelor obținute pe această linie.

Prof. GAVRIL HOZA
Inspector școlar general al județului Bistrița-Năsăud

JUDEȚUL NEAMȚ

Învățămîntul județului Neamț asigură pregătirea tinerilor în diferite meserii corespunzătoare necesităților dezvoltării social-economice a județului. Începînd cu anul școlar 1990/1991, inspectoratul școlar a reșezat rețeaua școlară în mediul rural în concordanță cu pregătirea forței de muncă din județ, cu dezvoltarea activităților de mică industrie și prestări de servicii, pentru cetățeni și unități socialiste. În atelierele școlare în care se desfășoară activitatea de instruire practică, elevii realizează numeroase produse social-utile pentru autodotarea laboratoarelor, a cabinetelor și atelierelor. De asemenea, prin activități de mică industrie se valorifică superior unele materiale locale ce se desfac populației județului. Astfel, școlile din comunele Petricani, Borea, Tipirig, Hangu, Rădeni, valorifică

superior materialul lemnos pentru confecționarea produselor de artizanat. Valorificarea sorgului pentru mături constituie o activitate deosebită în școlile din Nisipești, Particești, Ion Creangă, Averești, Rediu.

În atelierele-școlă ale școlilor cu treapta I (profil de industrie ușoară) se realizează confecții textile prin întrebunțarea deșeurilor recuperabile obținîndu-se rezultate foarte bune la Liceul pedagogic și Liceul „Calistrat Hogaș” din Piatra Neamț, Școlile nr. 1 și nr. 8 din Roman, precum și la cele din comunele Bodești, Vinători, Botești, Borbești, Agapia etc. La fel, sînt inițiate copiii de la unitățile preșcolare și primare în folosirea materialelor recuperabile obținute de la fabricile de textile pentru confecționarea de păpuși și diferite împletituri. Școlile generale din Roznov, Slobozia, Zănești, Piatra Șoimului folosesc cu eficiență răchita și papura pentru confecționarea de coșuri, valorificate populației. În zona de munte unitățile școlare din comunele Biczul Ardelean, Biczul Chei, Dămuc, Poiana Teiului desfac către populație materiale de construcție ca var, și piatră fasonată. În atenția Inspectoratului școlar Neamț se află posibilitatea dezvoltării de noi activități în sfera micii industrie de mărțuri.

Prof. VASILE IOSIFESCU
Inspector școlar al județului Neamț

JUDEȚUL TULCEA

Sub coordonarea și îndrumarea cadrelor didactice, a maistrilor-instructori, elevii din județul Tulcea participă efectiv la stringerea, recuperarea și valorificarea materialelor recuperabile, colaborînd cu întreprinderea județeană de valorificare și recuperare a materialelor recuperabile. Materialele recuperabile au fost valorificate în atelierele-școlă în vederea instruirii practice a elevilor, realizînd produse școlare pentru autodotare cit și pentru realizarea producției din planurile întreprinderii, din care multe se înscriu pe linia valorificării unor tradiții locale.

S-au recuperat materiale ca: deseuri tablă oțel, fișii tablă aluminiu, fier vechi, deseuri tablă de ferossiliciu, fier cornier de la bănci și paturi casate, fișii oțel de la ambalaje, deseuri fier beton, deseuri oțel beton, deseuri fier de la armături construcții montaj, tablă, țevi și sîrme, materiale de la decorarea plafonelor magazinelor, materiale textile, zgură.

S-au realizat: șalbe pentru dispozitive de prindere a sarcinilor, filtranți pentru Combinatul metalurgic, colțare însoite pentru fabrica de mobilă, broaște cu pillă, aparate de pirogravat cu două posturi, plăcuțe buseu pentru întărirea scaunelor școlare, inele și verigi de ham, zăbălugă pentru harnașamentele cailor, containere pentru șpan etc.

Pentru autodotare s-au mai realizat: module pentru lucrări de laborator, pentru automatizări, carcase pentru pod de cabluri, atelier de electrotehnică, grilaje pentru ferestre, închizători de uși, clanțe și matrice pentru diferite lucrări, siguranțe mehghine, întinzători ferăstrău metalic, puilțe fluturo pentru ferăstrău metalic, suporturi de flori, fărșe, bănci pentru parcuri, garduri de sîrmă pentru gospodăriile anexe ale grădinițelor, amenajarea de poligoane pentru conducerea tractoarelor, reparații și condiționări de garduri etc. În total produsele realizate s-au ridicat la valoarea de 450 mil lei.

Ing. FELICIA ANASTASE
Inspector școlar cu probleme de instruire practică în județul Tulcea

Revalorificarea hîrtiei — obiect al unei ample acțiuni educative

Nu spunem o noutate afirmînd că școala reprezintă unul dintre principalii consumatori de hîrtie. Hîrtie pentru manuale și cursuri tipărite; hîrtie pentru caiete de toate tipurile; hîrtie pentru cartea fotoasă cu bibliografie. Hîrtie... Provenită, cu osebire, din lemnul înmiresmat al pădurilor care — val! — se dezvoltă stîit de încet...

Creșterea vertiginoasă a consumului de hîrtie este vizibilă an de an pe toate meridianele lumii. Crizele energetice, manifestată acut pe plan mondial, i se va adăuga, într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, criza celulozei. Fără noastră are privilegiul unor vaste întinderi împădurite. Dar n-avem nici o clipă dreptul să le risipim! Tocmai de aceea, școala prin elevii ei și prin cadrele didactice este chemată, cu preponderență, să vină, mai mult decît pînă acum, în salvarea... pădurilor. Cum? Printr-o mai amplă mobilizare a tinerelor vîrstare la colectarea de hîrtie. Ziare și reviste citite, cărți deteriorate care și-au trăit traiul, manuale teșite din uz etc. — se cer reintroduse în circuitul productiv, pentru fabricarea, din ele, a hîrtiei noi, atît de necesare.

Ne aflăm în pragul primăverii. Orice

bun gospodar își face ordine în casă și în gospodărie. V-ați întrebat ce număr imens de tone de hîrtie uzată și de materiale textile sau drumul tomberoanelor, în fiecare an, în sezonul de primăvară? Pentru a împiedica risipa — și, indirect, pentru a salva de la tăiere un număr și mai mare de hectare de pădure — această cantitate de materiale textile și hîrtie neutilizabilă se cere în întregime recuperată și dirijată spre fabricile producătoare.

Nici un ghemotoc de carton, nici o cîrpă, nici o filă de caiet nu trebuie considerate în plus pentru o asemenea amplă întreprindere!

Un cuvînt greu de spus la acțiunea de stringere a acestor materiale de către elevi, în vederea revalorificării lor, li au profesorii diriginți.

Să cultivăm copiilor ideea că valorificînd materialele din care se poate fabrica din nou hîrtie, fiecare elev devine — prin aceasta — un participant cu o modestă contribuție, la fabricarea propriilor cărți și caiete pe care le folosește pentru învățatură de-a lungul anilor de școlarizare.

D. RACHICI

Vacanța de primăvară a elevilor

Începînd de la 3 aprilie a.c., după ultima oră de curs și pînă la 19 aprilie a.c., prima oră de curs, se desfășoară vacanța de primăvară a elevilor. Plasată după o perioadă de efort susținut, de muncă perseverentă și tenace pentru încheierea unui trimestru hotărîtor în încheierea cu bune rezultate a anului școlar, această vacanță va oferi elevilor de toate vîrstele o binemeritată odihnă activă, bogată și variată. Fiecare inspector școlar, fiecare unitate de învățămînt a alcătuit din vreme programe în care predomină acțiunile menite să contribuie la educarea patriotică a elevilor. Între acestea se înscriu excursiile cu caracter documentar la locuri și monumente istorice, la muzee care evocă lupta glorioasă a partidului nostru, dăruirea și abnegația cu care, în anii grei ai ilegalității, uteciștii, alături de comuniști, au luptat pentru idealurile de progres și libertate. Marcînd cei 60 de ani de la ani-

versarea U.T.C.-ului elevii vor participa, în această vacanță la numeroase activități cu conținut patriotic care vor demonstra atașamentul, spiritul revoluționar cu care cei ce învață acum pe băncile școlii militează pentru înfăptuirea politicii partidului. Ca în fiecare an, în această primăvară, vor fi organizate numeroase tabere de profil — pentru matematică, fizică, chimie, limba română, tabere sportive — în locuri pitorești de la munte sau în localități turistice. Un bogat program a fost alcătuit și pentru cluburile de vacanță organizate în școli, la căminele culturale sau la casele de cultură ale tineretului. Vacanța de primăvară va constitui și un bun prilej pentru participarea elevilor la acțiunile gospodărești de amenajare a loturilor școlare, a grădiniilor și curților școlii, a parcurilor, a fiecărui loc în care se va putea cultiva ceva.

M. V.

Casele de economii școlare

Educarea elevilor în spiritul economiei

Astăzi, mai mult ca oricînd, educația pentru prețuirea muncii, pentru economisirea materiilor prime, a materialelor de orice fel, a energiei electrice, a timpului și a banilor constituie un obiectiv însemnat în procesul instructiv-educativ, organizat stîit în școală cit și în afara ei.

Iată pentru ce, toți factorii educaționali, printre care și Casa de Economii și Consemnațiuni desfășoară o activitate susținută în scopul formării la elevi a spiritului de economisire. În toată această acțiune, accentul se pune nu pe volumul depunerilor, ci pe latura calitativă, de perspectivă, deoarece elevii depunitori de astăzi formează masa depunitorilor consecvenți de mîine.

La fel ca și oamenii maturi, elevii economisesc în anumite scopuri, proprii vârstei și preocupărilor lor: excursii în vacanțele școlare, procurarea de echipament sportiv, completarea bibliotecii personale cu cărți nou apărute, cadouri de ziua părinților și fraților și altele.

Pentru dezvoltarea spiritului de economie în rîndul elevilor din învățămîntul primar, gimnazial, liceal și profesional, al cultivării la aceștia a deprinderii de economisire, Casa de Economii și Consemnațiuni în colaborare cu Ministerul Educației și Învățămîntului a înființat casele

de economii școlare, reluînd o tradiție mai veche a școlii românești.

Casele de economii școlare se organizează și funcționează în școli, licee și școli profesionale sub îndrumarea și supravegherea cadrelor didactice și a comitetelor cetățenești de părinți.

Casele de economii școlare efectuează operații de primire și de restituire a depunerilor pe librete speciale de economii pentru elevi, pe foi și timbre de economii, pe ecure de economii școlare, precum și pe librete de economii emise elevilor de unitățile Casei de Economii și Consemnațiuni.

Depunerile efectuate de elevi în cadrul caselor de economii școlare pe librete speciale de economii pentru elevi se păstrează de fiecare casă de economii școlară la C.E.C. pe un libret de economii cu dobîndă, emis pe numele acesteia.

La depunerile efectuate pe librete de economii cu dobîndă emise pe numele caselor de economii școlare, Casa de Economii și Consemnațiuni acordă o dobîndă de 3,5 la sută pe an. Pe baza hotărîrii adunării generale, a casei de economii școlare, dobînzile cuvenite pentru depunerile efectuate pe libretul de economii al casei de economii școlare sînt utilizate pentru diferite acțiuni colective, precum și pentru premii individuale.

Casele de economii școlare pun permanent la dispoziția elevilor, pe lângă libretul de economii specific, foi cu timbre de economii și ecure de economii școlare, care toate urmăresc același scop: să-i obișnuiească pe copii, încă din anii de școală cu economisirea micilor sume de care dispun, aceasta atît în folosul flecturii dintre ei, cit și al întregii societăți în care trăiesc.

Artă și generozitate

Pictorița Monica Vișinescu Govevei a deschis recent în cadrul Liceului Industrial nr. 15 din Capitală, pe care îl slujește la catedră Expoziția-donație de pictură-grafică, menită a îmbogăți spiritualicește universul de fiecare zi al elevilor și profesorilor din amînta instituție școlară. Un gest care, îndrăznim a spera, va face poate „carieră”, scoțînd spațiile instituționale de sub zodia reproducătorilor sau a fotografiei de duzină, transformînd în realitate idealul „muzeeului imaginar” de care vorbea Malraux. Pentru că adevărurile, oricît de nobile și evidente, nu au forța de impact corespunzătoare atuncî cînd sînt servite de mijloace și formule de comunicare de mîină a doua; modul de a le face sensibile pentru ceilalți ni se pare esențial, iar acest lucru este cu prisosință adevărat pentru o instituție

care are ca scop tocmai modelarea multiplă a ființei umane.

Iar aici se cade să ne oprim asupra cupajele pe care le operează asupra versului „exterior” se conturează două dominante: natura românească și cultura. În tehnici diverse (ulei, acuarelă, guașă, ceracolor), figurează nenumerate peisaje.

Alături de Monica Govevei, expun temporar Adina Berneagă, profesoară din Iași, și Renate Storch.

Privim cu admirație expoziția-donație de la Liceul Industrial nr. 15 din Capitală, ca pe un însemn de noblete al tuturor celor implicați, dar mai ales al Moniciei Govevei care — gest rar — își dăruiește o parte din biografia ei artistică publicului tînar al școlii.

RADU BAGDASAR

Radio-T.V. în ajutorul pregătirii elevilor

Radioteleviziunea — o prezență activă în viața elevilor, cadrelor didactice și a părinților. Dacă ne oprim doar la cîteva dintre emisiunile programate în ultimele două săptămîni — în care aniversarea a 60 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist a fost tema dominantă — remarcăm grija pentru transmiterea și comentarea celor mai noi informații din domeniul științei, tehnicii, artei și culturii, care constituie un prețios ajutor pentru cei ce doresc să învețe continuu; de asemenea relevăm ancorarea acestor emisiuni în actualitate, antrenarea directă a auditorilor și telespectatorilor la evenimentul contemporan, nu numai în calitate de martori, ci și de participanți activi, cu dreptul de a-și exprima opinia și de a-și valorifica experiența personală profesională sau de cunoaștere.

Astfel ne-a atras atenția oglindirea numeroaselor manifestări, cu deosebite valențe educative, închinată celei de a 60-a aniversări a Uniunii Tineretului Comunist, prilejuind întîlnirea cu fapte eroice din istoria acestei organizații, cu personalitatea proeminentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu în anii tineretului sale revoluționar, cu aspecte din munca plină de abnegație și dăruire a tineretului contemporan din țara noastră pentru desăvîșirea societății socialiste.

Consemnăm, de asemenea, preocupările de a oglindi realitățile școlii românești contemporane, în contextul social-politic al etapei pe care o parcurgem; orienta-

rea școlară și profesională; aportul școlilor de 10 ani din comune și al liceelor agroindustriale la formarea forței de muncă necesare agriculturii; contribuția elevilor la autogospodărirea și autofinanțarea unităților de învățămînt în care învață, a pregătirii lor tehnico-productive la cunoașterea și aplicarea legilor și principiilor economiei socialiste; eliminarea mediocrității din pregătirea școlară; educația patriotică și revoluționară a tineretului școlar ș.a.

Am intenționat să ilustrăm prin relevearea tematicii și cele cîteva exemple date, doar cuprinzătoare arie de preocupări școlare pe care se bazează aceste emisiuni, răspunzînd, în acest fel, exigențelor actualității.

Recomandăm, cu căldură, educatoarelor, învățătorilor și profesorilor să deschidă mai des radioul și televizorul la orele cînd își pot confrunta propriile opinii cu cele ale colegilor lor, prin intermediul undelor sonore și ale peliculei. Promitem, în același timp, să revenim și cu altfel de notații pe marginea unor sau altora din emisiunile, adresate lor, așteptînd și de la colaboratorii noștri să-și exprime părerea despre felul în care sînt realizate și oglindesc viața școlii și pregătirea elevilor.

V. ALEXANDRU

„Faceți, dragi prieteni, totul pentru a vă însuși concepția revoluționară, spiritul revoluționar, de abnegație și luptă, propriu comuniștilor, pentru a asigura triumful mărețelor idealuri ale socialismului și comunismului. Fiți gata întotdeauna să vă serviți patria pînă la ultimul sacrificiu — dacă va fi necesar — să serviți poporul, partidul, socialismul și comunismul, să fiți luptători fermi pentru prietenie și colaborare internațională, pentru pace“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Documentul de partid — integrat organic în predarea științelor sociale

Una dintre cele mai eficiente căi de sporire a caracterului formativ al lecțiilor o constituie încorporarea organică a documentelor de partid în conținutul acestora. Înțeleg acest proces ca o simbioză a orizonturilor teoretice a disciplinelor de învățămînt cu tezele și ideile politice și ideologice cuprinse în documentele de partid, o racordare a fiecărei lecții la spiritul și la conținutul acestor documente.

Predînd filozofia la elevii de clasa a XII-a, deci unor tineri care trebuie să încheie ciclul liceal avînd temeinice convingeri materialiste, o viziune clară asupra lumii și vieții, tineri care să înțeleagă și să cunoască temeinic concepția partidului nostru asupra lumii contemporane, asupra dezvoltării sociale a patriei noastre, am regîdit și reelaborat predarea acestei discipline de studiu avînd întotdeauna ca reper documentul de partid. Voi exemplifica, mai întîi, cu moduri în care am conceput integrarea la lecții a ideilor cuprinse în raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de al XII-lea Congres al Partidului și în cuvîntările recente referitoare la relația dintre general și particular în revoluția și construcția socialistă.

Pe plan cognitiv mi-am propus efectuarea corelației categoriilor dialecticii despre general și particular, cu elemente generale și esențiale ale revoluției socialiste, respectiv conținutul transformărilor revoluționare și caracterul

particular specific al împlinirii acestora în funcție de condițiile concrete ale țării noastre, de problemele pe care le avem de rezolvat. Pentru a asigura prezentarea conținutului documentelor de partid în așa fel încît elevii să și le înțeleagă propriilor lor convingeri am creat climatul afectiv necesar prin utilizarea elementelor cunoscute de ei: dezvoltarea județelor patriei și, în special, a județului Sibiu, realizările dobîndite de poporul nostru în ultimii ani și, mai ales, problemele actuale ale dezvoltării economiei naționale urmîrind stimularea sentimentului de mîndrie națională. Aceasta este o problemă de psihologie socială și nu solicită argumente logice foarte bogate pentru a trezi la elevi convingerea că poporul nostru nu este mai prejos față de alte popoare, că am fost capabili, datorită clarviziunii, a concepției partidului nostru, a secretarului său general, să ne găsim căi proprii de dezvoltare.

Dozînd atent componentele cognitive și afective ale lecțiilor, valorificînd relațiile reciproce dintre ele, i-am ajutat pe elevi să-și formeze cunoștințe temeinice asupra legitimității și caracterului inalienabil al dreptului fiecărui popor, al partidului clasei muncitoare din fiecare țară de a organiza și conduce propriul proces revoluționar fără amestec din afară.

Posibilități largi de integrare a documentelor de partid ne oferă toate lecțiile de materialism istoric. De exemplu,

la tema „Națiunea socialistă“ folosesc un material deosebit de valoros aflat în ultimele documente de partid și, mai ales, în cuvîntările secretarului general. Sub aspect metodologic, pornesc de la analiza concretă a drepturilor economice, politice, sociale și culturale cu exemplificări din fiecare domeniu, evidențînd egalitatea reală, în fapt, a tuturor cetățenilor patriei indiferent de naționalitate, conducînd astfel elevii spre formularea principiului fundamental al politicii naționale a partidului și statului nostru. Din punct de vedere psihologic, valorific experiența apercetivă a elevilor care, în condițiile concrete în care îmi desfășor activitatea, rezultă din conviețuirea elevilor români, germani și maghiari, existenți în fiecare clasă, atît la învățămîntul de zi, cît și la cel seral. Această situație îmi permite să concretizez principiile teoretice prezentate de elevii din Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la adunarea festivă din Capitală, consacrată aniversării a 60 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român. Procedînd în acest fel, documentul de partid nu va mai apărea ca un adăug și va constitui o dezvoltare și o concluzie firească a temei.

Avînd un caracter integrator, totalizator, filozofia formează la elevi abilități, aptitudini și atitudini corepunzătoare care să le permită efectuarea unor corelații și extrapolarea cunoștințelor dobîndite la diverse discipline de învățămînt. Un obiectiv important este deci acela de a forma la elevi o viziune sistemică și o gîndire corelativă, dialectică. Profesorul de filozofie are pentru îndeplinirea acestui deziderat posibilități multiple. În primul rînd, folosirea interdisciplinarității în predare-învățare atît pe orizontală — între științele sociale studiate în cel patru ani

de liceu — cît și pe verticală, cu celelalte discipline de studiu, mai ales cu cele fundamentale. Astfel, în sistemul formațiunii sociale, pornesc de la cunoștințele dobîndite de elevi la economia politică privind structura și infrastructura economică, pentru a putea evidenția emergența suprastructurii, dialectica obiectivă a cauzalității și condiționării acțiunii și retroacțiunii elementelor sistemului social global.

Reușesc pe această cale să descompun un concept fundamental — acela de formațiune socială — și să-l recompun, conducînd elevii spre ceea ce taxonomia obiectivelor educaționale numește conceptualizare. Pe de altă parte, pregătesc elevii pentru înțelegerea adevărată a conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată, a complexității sale deosebite și a caracterului său integrator, autoorganizator și perfectibil.

Înțelegînd aceste aspecte și mai ales faptul că noul concept reprezintă o contribuție românească la dezvoltarea socialismului științific, nu ne va fi greu să evidențiem adevărul că documentele de partid au o profundă întemeiere teoretică, filozofică și practică, ele fiind, în același timp, expresia gîndirii creatoare, originale a partidului nostru, a secretarului său general.

Putem afirma deci că integrarea documentelor de partid în lecțiile de filozofie este nu numai o problemă de competență profesională, ci și de responsabilitate comunistă, vînzînd direct scopul fundamental al întregii activități ideologice și politico-educative a școlii — formarea personalității viitorilor constructori ai socialismului și comunismului.

Prof. DĂNILA COSMESCU
Liceul „Stephan Ludwig Roth“
din Mediaș, județul Sibiu

Studiul economiei politice în învățămîntul liceal, ca de altfel al tuturor disciplinelor de științe sociale, trebuie să se facă permanent în spiritul documentelor de partid și cu ajutorul acestora, ca o cerință metodologică esențială a asigurării caracterului formativ-educativ al predării și însușirii lor. În atenția profesorului de economie politică este neapărată înțelegerea temeinică de elevi a rațiunilor care au determinat elaborarea anumitor măsuri de politică economică concretizate în documentele partidului și în legile statului nostru. Pentru aceasta, o condiție esențială este însușirea de către elevi a noțiunilor, categoriilor și legilor economice, corelarea acestora și integrarea lor în sistemul de cunoștințe cu care operează, cunoașterea mecanismului de funcționare a vieții economice. De exemplu, pentru înțelegerea corectă a necesității obiective a recentelor măsuri privind majorarea și îmbunătățirea corelației prețurilor cu amănuntul la produsele agro-alimentare, elevii trebuie să posede cunoștințe temeinice, însușite anterior în cadrul unui sistem de lecții, să aibă capacitatea de a corela cunoștințele și de-prinderea de a interpreta conținutul documentelor de partid referitoare la această măsură. Astfel, la tema „Producția de mărfuri în socialism“ am urmărit ca elevii să înțeleagă că valoarea mărfurilor nu se stabilește în mod arbitrar, ci este determinată de timpul de muncă socialmente necesar pentru producerea lor, că structura timpului total de muncă cuprinde atît munca trecută materializată în valoarea mijloacelor de producție consumate, cît și munca vie, care se depune în prezent și care creează o valoare nouă. În cadrul aceleiași teme, elevii învață trăsăturile esențiale și meca-

Din experiența folosirii documentelor de partid în lecțiile de economie politică

nismul de funcționare a legii valorii ca lege a producției de mărfuri, precum și direcțiile acțiunii ei în condițiile economiei socialiste. Una dintre cerințele esențiale ale acțiunii legii valorii în socialism este stabilirea conștientă a prețurilor pe baza valorii mărfurilor. Ca urmare, elevii pot să înțeleagă faptul că măsurile privind îmbunătățirea prețurilor — astfel încît ele să corespundă cu valoarea, cu munca totală cheltuită pentru producerea lor — constituie o necesitate imperioasă, determinată de acțiunea legilor economice obiective.

La tema următoare, „Productivitatea muncii“ și „Retribuirea după muncă“ elevii înțeleg importanța și necesitatea creșterii productivității muncii, de aceasta depinzînd mărimea cheltuielilor și retribuirea muncii pe unitatea de produs, iar la tema „Fondurile întreprinderilor și autogestiunea economică financiară“ se însușesc cunoștințe cum sint: necesitatea și căile folosirii eficiente a fondurilor fixe, necesitatea economisirii și valorificării superioare a resurselor de materii prime, combustibil și energie în vederea reducerii cheltuielilor materialelor de producție.

Folosirea permanentă, la aceste lecții, a documentelor Congresului al XII-lea al partidului și ale Congresului al II-lea al Consiliilor oamenilor muncii, a documentelor Plenei C.C. al P.C.R. din martie 1978 privind perfecționarea me-

canismului economico-financiar, precum și a altor documente de partid și de stat, creează premisa înțelegerii de către elevi a necesității trecerii țării noastre de la dezvoltarea extensivă la cea intensivă, a creșterii mai accelerate a eficienței economice și a folosirii judicioase a birghiilor valorice, în mod deosebit a prețului.

La tema „Prețul și rentabilitatea“ am prezentat elevilor conținutul Legii nr. 19 din 1971 privind regimul prețurilor și tarifelor și al Legii nr. 10 din 1960 privind actualizarea și îmbunătățirea, pe principii economice a prețurilor. Pornind de la conținutul acestor legi, am explicat elevilor că actualizarea prețurilor a devenit obiectiv necesară în prezent, ca urmare a faptului că ele nu reflectau pe deplin valoarea mărfurilor, precum și datorită creșterii puternice a prețurilor pe plan mondial, a sporirii cheltuielilor de producție în unitățile agricole și în industria alimentară, a majorării substanțiale a retribuției personalului muncitor.

Hotărîrea ședinței de lucru comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului suprem al dezvoltării economico-sociale din 9 februarie a.c. subliniază importanța deosebită a așezării pe criterii economice a sistemului de prețuri, în strînsă corelație cu costurile de producție, pentru funcționarea normală a activității economice și aplicarea în bune condiții a principil-

lor noului mecanism economico-financiar. Cunoșcînd aceste corelații, elevii pot înțelege corect conținutul decretelor Consiliului de Stat privind majorarea și îmbunătățirea corelației pe principii economice a prețurilor cu amănuntul la produsele agro-alimentare și cu privire la majorarea retribuției tarifare a personalului muncitor, a alocației de stat pentru copii, a pensiilor și altor drepturi care se acordă în raport cu nivelul retribuțiilor sau pensiilor.

Metodologia folosirii documentelor de partid cunoaște o varietate de procedee. Unul dintre acestea este studierea documentelor de partid prin consultarea unei bibliografii minime de către elevi, pe baza recomandărilor prealabile, care apoi este valorificată și la predarea lecțiilor noi ca informație primară, sau la lecțiile de recapitulare și sinteză cînd elevii pot folosi notele esențiale din fișele sau conspectele lor. Folosesc, de asemenea, cu rezultate bune studiul documentelor de partid în clasă, avînd în vedere bugetul de timp liber al elevilor din treapta a II-a de liceu și mai cu seamă al elevilor de la secția serală. Documentele de partid se folosesc în clasă și ca informație primară pentru elucidarea problemelor de bază ale lecției sau în momentul fixării cunoștințelor. Studiul și analiza unor aspecte semnificative din documentele de partid, prezentate drept concluzii ale problemelor tratate în cadrul unor lecții sau teme, creează elevilor posibilitatea de a cunoaște direct, sub formă sintetică, prevederile acestor documente și de a trage concluzii pentru activitatea lor viitoare.

Prof. RODICA SURGEAN
Liceul de filologie-istorie din Timișoara

60 de ani de luptă și activitate revoluționară sub conducerea partidului

(Urmare din pag. 1)

sarcini comune, care trebuie duse în mod exemplar la îndeplinire. A doua idee de fond care se desprinde este aceea a continuității în munca educativă, care trebuie să reprezinte o adevărată ștafetă între generații. Să asigure transmiterea și cultivarea sentimentului de solidaritate, de acțiune și responsabilitate colectivă și, pe această bază, de afirmare a unor noi, superioare principii de muncă, inițiativă, colegialitate și întruajutorare.

Neîndoios, aceste măsuri deschid în fața organizațiilor de tineret din școli sarcini noi, mai bogate și mai importante, determină angajarea tot mai energică a organizațiilor U.T.C. din școli în perfecționarea continuă a tuturor domeniilor educației și învățămîntului. Aceasta presupune ca centrul de greutate al întregii activități a organizațiilor U.T.C. din școli să fie îndreptat, într-o mai mare măsură, în direcția cunoașterii și însușirii temeinice a politicii partidului și statului nostru, a creșterii răspunderii fiecărui colectiv, a fiecărui elev, față de teminica sa pregătire profesională și politică, așa încît să se poată integra cu întreaga pricepere și răspundere în activitatea economico-socială, acolo unde interesele patriei o cer. Totodată această presupune acțiune fermă, exigentă pentru eliminarea oricăror manifestări de superficialitate, de indisciplină care se mai fac simțite; impunîndu-se întărirea spiritului combativ, revoluționar față de lipsuri și neajunsuri, perfecționarea formelor și conținutului muncii și vieții de organizație în fiecare clasă, în fiecare școală.

Întrîmpinînd cu noi și însemnate fapte de muncă și

învățătură împlinirea a 6 decenii de la crearea U.T.C. și a 25 de ani de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România elevii și studenții, asemeni întregului nostru tineret, își reafirmă și de această dată dragostea și recunoștința fierbinte față de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, hotărîrea de a face totul, de a depune eforturi susținute pentru o nouă, superioară pregătire pentru muncă și viață, așa încît să se afe permanent în primele rînduri ale luptei și muncii avîntate, entuziaste ale întregului popor, sub conducerea partidului, pentru traducerea în viață a Programului istoric de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism, a hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R. Avem ferma convingere că acesta este cel mai frumos omagiu pe care elevii îl aduc Uniunii Tineretului Comunist la cea de a 60-a aniversare, că numai astfel pot să se situeze la înălțimea dragostei și încrederii care li se arată atunci cînd, în Programul partidului, tinerele generații ale patriei sint definite ca o puternică forță socială, viitorul însuși al națiunii noastre socialiste.

Pregătirea pentru școală — țel comun al grădiniței, al întreprinderii și al familiei

— Raid-anchetă în județul Gorj —

Analiza variatelor forme de colaborare a grădiniței cu familia presupune luarea în discuție a bogatei palete de situații cu care se confruntă zilnic educatoarele, preocupate să intensifice și să facă mai eficientă propaganda psiho-pedagogică în rândul părinților, în vederea atingerii țelului comun: buna pregătire pentru școală a preșcolarilor. Raidul nostru în grădinițe ale județului Gorj avea să ne confirme că există mai multe categorii de părinți: părinți care colaborează frecvent cu grădinița, se consultă cu educatoarele pentru buna lor informare psiho-pedagogică și pentru cunoașterea obiectivă a propriilor lor copii, spre a continua — într-o acțiune sinergică și într-o perfectă unitate de vederi și de cerințe — influența educativă a grădiniței; părinți care nu sînt edificați pe deplin asupra mijloacelor prin care pot continua, acasă, educația din grădiniță; părinți — din ferichie, pușini la număr! — care nu au înțeles însuși importantul rol al instituției preșcolare ca primă treaptă a învățămîntului nostru, în formarea multilaterală a copiilor, în integrarea lor socială, pentru a fi apti să treacă cu succes pragul școlarității, atât de decisiv pentru evoluția lor ulterioară.

În aceste condiții, educatoarele li se conturează forme diferențiate de conturare cu părinții — și acestea au fost evocate de majoritatea cadrelor didactice pe care le-am auzit, în popasul nostru prin orașul Tirgu Jiu, localitățile Sadu — comuna Bumbesti și Baia de Fier.

O „școală“ a părinților

Pe lângă formele cunoscute de colaborare — convorbiri individuale și colective, adunări lunare și trimestriale, însoțite de prezentări de referate și lecții deschise, expoziții periodice ale lucrărilor copiilor — s-au enumerat și altele. Directoarea Grădiniței cu program prelungit nr. 5 din Tirgu Jiu, **Adriana Nițu**, ne-a vorbit de un sistem de comunicare scrisă (cartețele, bilete) care circulă de la educatoare la părinți prin intermediul copiilor. Anumite fișe de lucru — pentru activități matematice, exerciții grafice etc. — sînt lăsate parțial nerezolvate spre a fi continuate, acasă, cu părinții. Aceste fișe, precum și toate lucrările de la activitățile obligatorii și cele practice — sublinia **Victoria Vladu**, educatoare la aceeași grădiniță — se introduc în mape sau plicuri mari, purtînd numele fiecărui copil, care se predau la sfîrșitul anului părinților și la care aceștia au acces permanent, pentru a aprecia evoluția pregătirii pentru școală a copiilor; părinții mai sînt atrași la acțiunile de colectare de materiale din natură, necesare în diferite activități, la pregătirea serbărilor, tombolelor, carnavalurilor, sînt invitați chiar la vizitele și excursiile preșcolarilor, prilejuri pentru o cunoaștere mai aprofundată și o mai liberă manifestare a acestora. Crearea unor mici biblioteci psiho-pedagogice pentru părinți, alegerea atenă a temelor referatelor în adunările cu părinții constituie alte metode eficiente de propagandă. Educatoarea **Lilica Priesca** (Grădinița cu program prelungit nr. 1) s-a preocupat să țină în fața părinților „lecții“ deschise pe teme de dezvoltare a vorbirii, de jocuri logico-matematice și jocuri didactice care se integrează în perioada preabecedară, pentru a le demonstra părinților că există o continuitate logică între programa grupei mari și cea a clasei I, iar în activități de cunoaștere a mediului înconjurător i-a familiarizat pe părinți cu metodele formării concepției materialist-științifice asupra realității. Părinții rămîn surprinși de cunoștințele copiilor — preciza educatoarea **Maria Trușcă** (Grădinița nr. 1), dar se dărimă adesea și prejudecata unor părinți: „cel mai deștept e al meu“, obiectivarea părinților atrăgînd după sine un raport mai temeinic și sincer cu educatoarea. Concluziile unor teste organizate cu părinții: ce jucării oferăți copiilor? participați la jocurile lor? au pledat în favoarea jocurilor care stimulează gîndirea copiilor. Destui părinți au aflat astfel că la grădiniță nu se învață numai o poezie sau un cîntec, ci se urmărește, printr-o complexă programă, stimularea gîndirii, creativității, a gustului pentru frumos, formarea valorilor morale, a dragostei de muncă, a multipleurilor deprinderi practice. Directoarea Grădiniței cu program prelungit nr. 9, **Elena Brinzan**, mai adăuga și alte argumente pentru atragerea părinților spre grădiniță: popularizarea me-

niurilor zilnice, îmbogățirea gustării de după amiază a copiilor.

Învățătoarele **Elvira Pircălăbolu**, **Eleonora Nițu** și **Octavia Constantinescu** de la Școala nr. 3 din Tirgu Jiu, participante la convorbirea noastră, și-au exprimat adevărată bucurie la popularizarea funcțiilor majore ale grădiniței; nivelul net superior al copiilor proveniți din grădiniță în clasa I, ușurarea considerabilă a efortului învățătorilor de a-i familiariza pe aceștia cu sarcinile de tip școlar pîdează, de la sine, pentru realizarea unui front comun al învățătorilor și educatoarelor în această privință.

Forme de colaborare cu întreprinderea

Directoarele unor grădinițe de întreprindere din Tirgu Jiu (**Paulina Cojocaru**, **Doiana Lecu** și **Maria Sandrotu**) au relevat, de asemenea, importanța acordării, în lumina Decretului 65 și Consiliului de Stat, a unei părți din contribuția lunară pentru grădiniță de către întreprinderile patronatoare acelor copii proveniți din familii numeroase și cu posibilități materiale mai reduse, și rolul educatoarelor în stabilirea unei colaborări operative cu conducerea întreprinderilor în această direcție. Montajele literar-muzicale desfășurate, în ocazii festive, la locul de muncă al părinților au avut de asemenea un cert efect în rândul acestora în favoarea funcției educative a grădiniței.

În urmă cu doi ani, din sume provenite din beneficiile întreprinderii mecanice **Sadu**, la Grădinița cu program prelungit din **Sadu** — comuna **Bumbesti** (directoare: **Valentina Popescu**) s-au înlocuit incumodele paturi plătute cu paturi rabatabile în valoare de peste 120 mii lei. Grădinița folosește — cu sprijinul întreprinderii — un multitar pentru aprovizionare cu alimente. În prezent este aprobată încredințarea în autogestiuinea grădiniței a 4 porci din gospodăria anexă a întreprinderii care vor fi îngrijii de personalul întreprinderii, pentru îmbunătățirea hranei copiilor. Pe lotul grădiniței se cultivă legume, iar zarzavaturile sînt însoțite în sînzorurile întreprinderii. În chiar ziua vizitei noastre, conducerea întreprinderii (director: **Ion Ciostă**), împreună cu Comitetul sindacatului (președinte: **Ion Stănculeț**) și contabilitatea au dezbătut, cu cîștigul muncii, semnificativă alocării unor sume pentru grădiniță din beneficii, fondul de premii și alte sume alocate pentru activități sociale, în conformitate cu prevederile Decretului nr. 65 al Consiliului de Stat. Acest fond, substanțial crescut, în actualul sistem, nu va avea altă destinație decît aceea de a îmbunătăți permanent condițiile de bază materiale și instruire din grădiniță — ne-a declarat încercatul **Ion Stănculeț**.

Pasiunea părinților din comună

Prin alie de muncă patriotică și contribuții ale fiecărui cetățean din comună, a fost ridicată Grădinița cu program normal nr. 1 din comuna **Baia de Fier**. La intrare, un panou urias prezintă imagini vii ale profesiilor prezentului. Profesia de minier — a multor părinți din comună — este ilustrată bogat și la loc de frunte. **Panoul** — ne-a mărturisit directoarea **Elena Rădel** — a fost amenajat chiar cu ajutorul șoimilor patriei, după activități fructuoase de familiarizare cu lumea profesiilor. O machetă a unei stîne de ot produce, în mic, activitatea pastorală caracteristică altor locuitori ai comunei. Colțul UNICEF, albumele, cu coperi țesuțe cu dragoste de mamele copiilor, întregesc tabloul pasiunii cu care, aici se lucrează la prestigiul grădiniței. Colaborarea educatoarelor cu părinții și învățătorii, a șoimilor patriei cu pionierii sînt aici o permanentă. Vizitele educatoarelor la domiciliul copiilor și recomandările adresate părinților s-au soldat, de exemplu, cu progresela a trei copii din grupa educatoarei **Maria Jitaru**. Cartea de onoare a grădiniței — aflată, astăzi, la primele ei file — va fi, credem, cinstită de viitorii cetățeni de frunte ai comunei, astăzi preșcolari și șoimi ai patriei gorjenii!

DOIANA SĂNTIMBREANU

CLASELE I-IV

I-ați pregătit corespunzător pe toți elevii?

Raidul, întreprins recent în câteva școli teleormănene — bogat în date și aspecte concrete vizînd deopotrivă scopurile, obiectivele, organizarea și desfășurarea pregătirii elevilor claselor I—IV, în această etapă a anului școlar și în perspectiva încheierii lui cu succes — ne-a confirmat că și în acest județ, ca și în întreaga țară, există certitudinea integrării optime a absolvenților clasei a IV-a în ciclul gimnazial, la nivelul cerințelor programelor de învățămînt și al efortului de adaptare pe care elevii claselor a V-a din toamna aceasta vor trebui să-l depună, trecînd la activitatea cu mai mulți profesori și, mai ales, la însușirea terminologiei științifice a disciplinelor din planul de învățămînt al primei clase a gimnaziului.

Seleționînd din multitudinea preocupărilor învățătorilor și a conducerilor școlilor nr. 2 și 3 din Alexandria, nr. 1 din Videle, a celorlalte din Botoroaga și Tirnava, precum și a Inspectoratului școlar județean Teleorman, concentrate în a asigura tuturor elevilor nivelul de bază al cunoștințelor, priceperilor deprinderilor, sentimentelor, atitudinilor și convingerilor, mă voi opri la unele dintre soluțiile propuse ca optime pentru creșterea eficienței predării fiecărei discipline în învățămîntul primar, în perspectiva evitării eșecului școlar.

Din convorbirea purtată cu inv. **Măndica Balauru**, inspector la Inspectoratul școlar județean Teleorman, am reținut că menținerea zilnică la cursurile școlare a întregului efectiv de elevi, ca și întreg ansamblul de măsuri adoptate în acest an școlar, au condus la obținerea, după încheierea primului trimestru, pe județ, a unui procent de promovabilitate de 88,6%.

Procedee, tehnici didactice și pasiune

Cum au reușit școlile teleormănene să ajungă la acest procent de promovabilitate care, dincolo de graiul cifrelor, relevă buna pregătire a mării majorității a elevilor?

La școlile nr. 2 și 3 din Alexandria și nr. 1 din Videle, învățătorii păstrează legătura zilnică cu elevii care rămîn acasă datorită îmbolnăvirii spre a le asigura continuitate în pregătire și a nu-lăsa să rămîna cu lecțiile în urma colegilor lor.

„Deși am întîmpinat dificultăți în privința frecvenței unor elevi — ne mărturisește inv. **Elena Chivulescu**, de la Școala nr. 3 din Alexandria — prin contact permanent, am determinat părinții să înțeleagă că participarea neînteruptă la activitatea din clasă, dublată de o organizare rațională a timpului liber de acasă asigură fiecărui copil succes la învățătură“.

O altă cheie a succesului — pe care am constatat-o prin asistențele la ore — constă în respectarea strictă — de către marea majoritate a învățătorilor — a cerințelor programelor școlare pentru ciclul primar, ale scopurilor generale și obiectivelor predării fiecărei discipline, la nivelul fiecărui elev de clasă a IV-a. Pregătindu-se riguros pentru toate orele respectînd o corectă planificare a materiei, continuînd activitatea diferențiată — începută cu elevii în clasa I — organizînd un învățămînt activ, participativ, în care predomină munca independentă, orientată spre eliminarea eventualelor carențe care se ivesc în pregătirea elevilor, învățătoarele **Petra Coatu** și **Floarea Codin** consideră că elevii claselor a IV-a A și B, de la Școala nr. 3 din Alexandria, obțin rezultate bune la învățătură. Într-adevăr, susțin aceste afirmații notele din cataloagele celor două clase a IV-a — reale aprecieri concretizate în exprimarea orală și în scris, în capacitatea fiecărui elev de a opera cu informații și în gîndirea lor matematică — și caietele de notițe și cu teme pentru acasă, precum și participarea unui număr mare de elevi la cerul de matematică, organizat cu clasele a IV-a.

„Sînt eficiente în corectarea exprimării scrise și în însușirea normelor ortografice — precizează inv. **Ștefana Epure**, de la Școala nr. 2 din Alexandria — momentele ortografice, desfășurate la începutul orelor de gramatică, citire, compunere, lectură, dar, mai ales, evidența clară a greșelilor tipice ale elevilor, pe baza cărora se fac exerciții adecvate spre a se înlătura aceste greșeli“.

Controlul zilnic al caietului

Despre necesitatea intensificării controlului zilnic, la fiecare oră și fiecare disciplină, a nivelului pregătirii elevilor și găsirea celor mai potrivite măsuri de înlăturare a lipsurilor și greșelilor ce se ivesc ne vorbesc învățătorii **Alexandru Radu** (Școala nr. 2, Alexandria) și **Ioana Burlacu** (Școala nr. 1, Videle). Aceștia ne asigură că una dintre cele mai eficiente căi — și totodată, o îndatorire principală a învățătorului — o constituie controlul zilnic al caietelor de notițe și al temelor efectuate în clasă sau acasă de elevi. Pe această bază își revizuiesc propriile lor metode și procedee de lucru cu elevii, organizîndu-și munca diferen-

țiat, în raport cu constatările făcute urma controlului caietelor.

Învățătoarele **Georgeta Modra** și **Popescu de la școala nr. 2 și 3 Alexandria**, care folosesc cu măiestrie grupele de intrajutorare și activități de recuperare a rămînelor în urmări nifestate de unii elevi, au întocmit cîteva „caiete de greșeli tipice și frecvente“ — ajutorul cărui organizează sprijinirea verificarea la fiecare oră de curs a tuturor elevilor.

Legătura cu gimnaziul

La Alexandria și Botoroaga, conducerea școlilor vizitate controlează și organizează sistematic nivelul la învățatură elevilor, calitatea pregătirii acestora. zîndu-se pe constatările din asistate sondaje, lucrări cu subiecte unice, au comandat comisiilor metodice, învățătorilor claselor a IV-a, să-și orienteze treaba activitate la clasă în perspectiva cerințelor ciclului gimnazial. Această bună orientare pentru integrarea optime în ciclul gimnazial o are și conducătorul Școlii nr. 1 din Videle — director: **Gh. Marin Selcu** — care a propus învățătorilor să organizeze lecții de recuperare și sistematizare a cunoștințelor nînd seama de necesitatea ca fiecare elev să obțină integral nivelul de performanță și dezvoltare prevăzut de planurile și programele de învățămînt.

Recent, am sesizat și o altă soluție respectarea continuității de vederea și a legăturii între învățămîntul primar și gimnazial, aplicată în unele școli. **Teodor Man** și la Școala nr. 1 din Capitală prin desfășurarea unor activități comune ale învățătorilor cu profesorii la gimnaziu. De pildă, la îndrumarea prof. **Stana Coman**, directoarea Școlii nr. 1 din Capitală, lecția despre scrierea citire fracțiilor zecimale — ținută de inv. **Genevieve Berbec**, la care au asistat în ziua lor metodică, profesorii o trei de matematică — urmată de rînduri atît la conținut, metode și limbaj și la alte modalități — decît cele folosite în cadrul orei — de formare a deprinderilor de calcul rapid și de dezvoltare, la toți elevii, a gîndirii critice, operaționale. Sau ora de geografie ale prof. **Ioana Brătescu**, predată la Școala nr. 1 din Videle, clasei a IV-a, asistate de inv. **Elena Stăicu**, urmînd scopuri precise: cunoașterea psiho-pedagogică și a nivelului de pregătire al elevilor, obișnuirea acestora cu sistemul de predare al gimnaziului, dezvoltarea deprinderilor dobîndite la geografie și a continuitatea educării patriotice.

Școala din satul **Tirnava** și-a propus să facă asistențele și schimbările de experiență învățătorii-profesori în trimestrul III-lea. Cu siguranță, eficiența acestora se va observa în clasa a V-a, acum sînt bine concepute și permantizate ca adevărate „dialoguri“ de lucru. Altă soluție se referă la desfășurarea orelor claselor a IV-a în cabinete și laboratoare și la folosirea unei tehnologii didactice moderne. Ilustrativ este exemplul inv. **Anton Glăvan** care, cu sprijinul conducerii Școlii din Botoroaga, a construit un cabinet destinat activității de rențiat, dotat cu numeroase table, instrumente necesare predării și verificării aspectomat și alte aparate audiovizuale. Modul eficient de concepere a lecțiilor la care am asistat, predarea scheme de organizare, integrarea optime a mijloacelor de învățămînt se reflectă în răspunsurile bune ale elevilor, în înțelegerea și cunoștințele de specialitate dobîndite, în deprinderile acestora, de lucru într-un alt cadru decît clasa, de luarea notițe rapid și corect.

★

Ne aflăm în pragul încheierii celui de al II-lea trimestru și al pregătirii pentru trimestrul final. Am relevat mai multe procedee și tehnici didactice care — dacă sînt aplicate — pot deveni eficiente — presupun o muncă plină de dăruire și de pasiune, așa cum am întîlnit la școlile la care ne-am urcit.

În toate școlile, în care sînt elevii și au nevoie de sprijin, e necesar să se facă toate măsurile organizatorice și metodice mai ales, inițierea în școală a metodelor — vizînd în program de recuperare în perioada vacanței de primăvară astfel ca, absolvînd clasa a IV-a, întreaga generație care va intra la toamnă în ciclul gimnazial să fie aptă să își asume la nivel corespunzător, sarcinile de învățatură ale programelor clasei a

VIOLETA APOSTOL

LECTIA LA SERAL

Resursele învățării

La Oradea, în școlile căreia am poposit recent, mi s-a părut că întrebarea „rezultatele instructiv-educative sînt, la seral, pe măsura condițiilor create (încadrarea cu cei mai buni profesori și ingineri, accesul fără discriminare la întreaga bază materială a școlii — laboratoare, cabinete, material didactic, fondul de carte al bibliotecilor etc.) a devenit un leitmotiv al tuturor strădaniilor, acum puternic axate pe obiectivele calității și rentabilității, în ideea de a obține cât mai mult și mai bine, cu cheltuieli vădînd grijă pentru banul statului. O dominantă imprimată de însăși atitudinea inspectoratului școlar al județului care, sub îndrumarea organelor locale de partid, se preocupă de continua îmbunătățire a pregătirii muncitorilor-elevi.

Ca o premisă, învățămîntul seral este tratat cu aceeași atenție și exigență ca și cel de zi. Sau, poate, mai mult, dacă ne gândim, de exemplu, că în analizele, în munca de îndrumare și control, în planurile de activitate privind optimizarea învățămîntului, nu este niciodată omis seralul — dar că o serie de alte acțiuni sînt organizate numai pentru acest compartiment al școlii, pentru a se detașa mai bine specificul și sarcinile lui. „Vrem să creștem eficiența învățămîntului seral și prin aceasta să-i ridicăm prestigiul” — imi spunea prof. Viorela Pișcoi, inspector general al Inspectoratului școlar Bihor. În acest scop, sînt organizate, din inițiativa inspec-

toratului, a școlilor, a Casei personalului didactic, la nivel orășenesc sau județean. Lecții deschise (unele modele orientative de lecții la seral pentru diferite discipline sînt puse la dispoziția cadrelor didactice care lucrează în sate mai îndepărtate), discuții, schimburi de experiență, de idei și de vederi etc. Temele abordate sînt de cea mai mare actualitate: asigurarea accesibilității în predare, în special la matematică, fizică, chimie, metodele folosite pentru asigurarea învățării din clasă, a unei bune frecvențe, specificul lecției de sinteză și de recapitulare finală la seral etc. Precum se vede, problemele, prin dezbaterile cărora, cadrele didactice sînt ajutate să găsească soluții concrete la numeroasele situații generate de particularitățile muncii în acest compartiment al învățămîntului: diversitatea colectivelor de clasă — ca vîrstă, nivel anterior de pregătire, grad și fel de solicitare socială, trăsăturile psihice ale elevilor-adulți (care și lucrează în producție), cele strict individuale, timpul de care dispun aceste persoane pentru propria pregătire ș.a.m.d.

Eforturile pentru cunoașterea și generalizarea experienței valoroase și pentru orientarea precisă în pedagogia și didactica învățămîntului seral au făcut să devină de domeniul trecutului mentalitatea că, la seral, „e mai ușor” sau că aici îndemînarea în predare a unui profesor bun se depreciază. Adevărata măiestrie pedagogică — arătau pe bună dreptate prof.

Vasile Cociuba, directorul Liceului industrial „Înfrățirea” și prof. Torday Ludovic, director adjunct la Liceul de filologie-istorie din Oradea — se manifestă mai ales la seral, pentru că aici trebuie făcut ca elevul să-și însușească lecția din clasă. Or, de cită competență în specialitate e nevoie, de cită dexteritate și spirit pedagogic inventiv, pentru dinamizarea fiecărui ins, de cit fier în sesizarea situațiilor? Apoi, de cită muncă anterioară de pregătire este nevoie pentru a realiza, așa precum se cere, lecții accesibile, descărcate de amănunte, reliefînd pertinent esențialul? Căci, în fond, cum sublinia prof. V. Pișcoi, pe schema unei programe și a unui manual unitare, profesorul trebuie să elaboreze, într-un fel, altele noi, și în locul metodelor folosite la cursurile de zi să găsească, adeseori să inventeze, altele potrivite adulților care urmează liceul, dar în același timp sînt și ocupați în producție. Totodată, așa cum releva tovarășul Aurel Simuț, instructor cu învățămîntul de stat al Comitetului municipal P.C.R. Oradea, profesorilor de la seral li se cere să fie și niște buni psihologi, cunoscători ai psihologiei elevului-adult (care, în societate, are răspunderi dintre cele mai serioase, ca participant la producția materială, cap de familie etc.), al mentalității și modului acestuia de a reacționa în complexul interrelațiilor școlare.

Însemnătatea acestor aspecte care țin de priceperea profesională a dascălului de la seral a fost pe larg subliniată și cu prilejul ședinței de lucru organizată recent de către Comitetul municipal P.C.R. Oradea, împreună cu inspectoratul școlar, vizînd căile de îmbunătățire a pregătirii elevilor seraliști, ședință la care au participat profes-

sori, directori de licee, reprezentanți ai întreprinderilor, elevi, inspectori, activiști de partid. S-a conturat fără echivoc că profesorul este dator să asigure înțelegerea tuturor problemelor din ora de curs, că lecția să fie însușită încă din clasă, dar și ca elevul să onoreze munca dascălului și strădaniile școlii printr-o prezență (absențele de la ore, chiar și motivate, înseamnă la seral goluri în pregătire) cit mai activă. De notat că în toate liceele municipiului Oradea, profesorii au și alte inițiative care îi ajută pe seraliști în buna lor pregătire: sînt organizate ore de consultații (Liceul „Al. Moșghioroș”, Lic. ind. nr. 2, Lic. „Emanuil Gojdu” ș.a.) și de ajutor special pentru lucrările de diplomă, prin alcătuirea programului bibliotecii astfel încît fondul de carte să poată fi folosit și de către aceștia, prin antrenarea lor la olimpiadele școlare (la Liceul de filologie-istorie, seraliștii au obținut recent un premiu I, un premiu II și o mențiune), la simpozioanele și sesiunile de comunicări științifice ale școlilor, la manifestările lor cultural-artistice. Adăugăm și participarea seraliștilor la confecționarea unor mijloace de învățămînt pentru cabinetele de specialitate și laboratoare. Bunăoară, la Liceul „Emanuil Gojdu”, elevii au construit un trigonometru pentru studiul variației funcțiilor trigonometrice; simulator pentru studiul variației funcțiilor logaritmice și exponențiale; un altui pentru studiul variației funcțiilor de gr. I și gr. II; cei de la Liceul Industrial nr. 2, interfon pentru localul școlii, simulatoare și ferlurite aparate necesare cabinetelor și laboratoarelor.

STELA PREDESCU

Experiința la clasă mi-a arătat că însușirea acestei părți de vorbire se poate realiza cu mai multă ușurință prin studierea unor texte alese cu grijă, pentru a exemplifica cele două tipuri de articole din limbajul științific. Este important să se urmărească recunoașterea articolelor, să se accentueze asupra articulei corecte a unor substantive, pentru a se evita exprimările incorecte de tipul: „Caietul lui Luminița”.

Se poate porni de la următoarele texte: Într-o vie în paragină, își făcuse culcucul o vulpe („Vulpea firosoasă”); Și cum sta bătrîna pe prispă și torcea, cătră un amurg de seară, iată că tresare de-un pot venit de pe deal, — un călăreț se opreste în fața ei, trudit, cu calul în spume (Al. Vlahuță — „In Vrancea”).

Prin întrebări și printr-o atență dirijată a observărilor elevilor, aceștia vor ajunge la concluzia că părțile de vorbire subliniate indică intenția autorului de a nu preciza cu exactitate ființele sau lucrurile desemnate de substantivele însoțite de aceste părți de vorbire, care atrag doar atenția asupra lor, pentru a le deosebi de altele la care nu se face nici o referire. Ele sînt articole nehotărîte și se schimbă după gen, număr și caz.

Urmează consemnarea pe tablă a unei scheme care cuprinde articolele nehotărîte. Precizăm, însoțite de articole, sau pot fi utilizate ele, în acest ultim caz fiind nearticulate. Putem exemplifica prin:

Predarea articolului la clasa a V-a

Un băiat inteligent rezolvă multe probleme; băiat inteligent este cel care rezolvă ecuația.

Pentru predarea articolului hotărît putem folosi următoarele texte:

Pădurile cresc în neștiri, păpușul umple girile și lacurile, iarba sătului de urmează trece de un stat de om, iar stuful, atinge înălțimea copacilor. (Traian Coșovei — „Pădurea Letea”).

Ca să ajungi la dorința ta, trebuie să ceri de la tată-tău paloșul, suliița, arcul, toba cu săgeți și hainele ce le purta el cînd era flăcău. („Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte”).

Vom cere elevilor să facă deosebirea între particulele subliniate acum și cele din exemplele anterioare, observînd că unele stau înaintea substantivelor, altele la sfîrșitul acestora. Pentru a preciza la ce obiecte (ființe sau lucruri) se referă, autorii au atașat la sfîrșitul unor substantive -a, -i, -lui. Ele au rolul de a arăta că obiectul la al cărui nume se atașează este cunoscut vorbitorilor.

Faptul că nu are înțeles de sine stătător, ci aduce doar un plus de informație cu privire la alte părți de vorbire articolul, așa cum am observat, este mai dificil de înțeles la clasa a V-a. De aceea consider necesar să înțelegerea categori-

ilor gramaticale ale acestuia — gen, număr, caz — va fundamenta scrierea și exprimarea corectă a elevilor. În acest scop este necesar să precizăm clar, prin cit mai multe exerciții, felul în care articolul se schimbă după gen, număr și caz, precum și excepțiile lui de la regulă.

Astfel elevii vor observa că la substantivele proprii nume de persoane de genul masculin, articolul lui se așează la genitivul și dativul singular, înaintea substantivului: „Acesta este penarul lui Mihai”.

La substantivele feminine terminate în e precedate de l, care formează două silabe (le-t; croitorie, librărie) articolul hotărît se așează la forma nominativului singular nearticulat, nu la cea a genitivului și dativului singular nearticulat. Deci vom spune și vom scrie: librăriei, croitoriei, nu librării, croitorii. Articolul lui se așează și înaintea unor substantive proprii de genul feminin (nume de persoane) imprumutate din alte limbi: „Lui Carmen i s-a oferit o floare”.

Putem utiliza și declinarea în propoziție a substantivelor însoțite de articole hotărîte și nehotărîte. De asemenea vom putea contribui la fixarea noilor cunoștințe prin exerciții structurale, de tipul: 1. Încoluiți punctele cu formele potrivite ale artico-

lului hotărît din textul următor: „Drum... de la Cluj-Napoca la Turda, cu autobuz... pe serpentin... Feleacului și prin păduri... de fag și carpen de dincolo de Feleac...”; „În mijloc... întinderi... în mijloc... nisipuri... potopite de soare, pădure... Letea se ridică stăpînind depărtări... tăcută, nelintită, ca un sfînx”.

2. Cum se scrie corect? Pomu sau pomul? Maru sau mărul? Farmacii sau farmacia?

3. Treceți la plural substantivele precedate de articolele nehotărîte din următoarele propoziții: „Un băiat avea o floare”; „O carte interesantă a fost uitată pe bancă de o elevă”.

După aceste precizări și exerciții vom consemna în schemă formele articolului. Exercițiile amintite și altele asemănătoare le-am grupat într-un caiet special alcătuit. Ele cuprind texte în care sînt utilizate cit mai multe cuvinte din vocabularul profesional al părinților elevilor, care peste 90% sînt fii de muncitori ce lucrează în platforma industrială Dudești, cu întreprinderi care în marca lor majoritate, au profil chimic.

Menționez, de asemenea, că evl pe cit este posibil tema pentru acasă și mă bazez — în cea mai mare parte — pe exercițiul efectuat în clasă, astfel încît elevii aici să aibă posibilitatea să învețe lecția.

Prof. DENISE ȘTEFĂNESCU

Șc. nr. 90, satul Cățelu, Sectorul agricol Ilfov din municipiul București

În fața unui pas decisiv

(Urmare din pag. 1)

— Despre ce este vorba?

— Este o acțiune organizată de noi la inițiativa secției de propagandă a Comitetului județean de partid. Cu sprijinul Consiliilor agroindustriale, au avut loc întâlniri ale elevilor din mediul rural, ale părinților și profesorilor lor cu primari, țărani cooperatori, ingineri, zootehnicieni, lucrători din mica industrie rurală, economiști de la Direcția județeană pentru probleme de muncă, în cadrul cărora au fost prezentate perspectivele de dezvoltare ale satului românesc în general, al lor în special, perfecționările viitoare tehnice și tehnologice ale meseriilor necesare prosperității agriculturii și zootehniei noastre, utilitatea, frumusețea și avantajele acestor meserii.

— De ce ați spus „nu întimplător”?

— Pentru că aceasta este numai una dintre manifestările concrete ale unui complex de acțiuni, prin care urmărim îndrumarea factorilor de răspundere din școli, pentru ca, la rîndul lor, să poată realiza o bună orientare a celor peste 9 000 de elevi din județul Vrancea, care vor absolvii clasa a VIII-a nu peste mult timp.

— Între calitatea superioară a pregătirii elevilor și buna lor orientare școlară există o interdependență. Ce ați întreprins în acest scop?

— Ne-am gândit la o acțiune care vizează calitatea cunoștințelor elevilor din clasele terminale ale unui ciclu. Pregătirea elevului la nivelul corințelor treptei următoare presupune cunoașterea de către profesor a programelor și manualelor treptei pe care o va parcurge elevul, precum și ale celei pe care a parcurs-o. Numai astfel își poate integra firesc cunoștințele predate în logica științei. De la această cerință am plecat cînd am fixat tema cercurilor pedagogice, care s-au desfășurat săptămîna trecută. Și anume:

„Continuități și discontinuități între treptele de învățămînt”.

— O temă de mare actualitate pentru această perioadă a anului școlar. Cum s-au desfășurat practic cercurile pedagogice?

— Sub forma schimburilor de experiență între două cicluri de învățămînt consecutive — de la grupa mare a preșcolară pînă la treapta a II-a inclusiv. Pentru ciclurile la care ne referim, profesori cu experiență și rezultate deosebite în pregătirea elevilor au susținut lecții demonstrative la ultimele clase ale gimnaziului și prima de liceu. Acestea au constituit punctul de plecare în dezbaterile participanților, care au făcut o analiză profundă a stadiului de pregătire a elevilor, precum și a modalităților de înlăturare a lipsurilor din cunoștințele lor. Între acestea, amintim intensificarea pregătirii suplimentare pe trimestrul următor, prin cit mai multe lecții de sinteză și recapitulare a materiei.

Un ajutor prețios și sistematic în scopul cunoașterii conținutului și a metodicii orientării școlare și profesionale oferă profesorilor și Casa personalului didactic (director: prof. Lucreția Șaigău), prin laboratorul amenajat în acest scop în incinta ei.

Școala nr. 2 din Satul Bordeasca Veche, comuna Tătăranu, este situată în zona de gimnăz al județului. În prezent, școală gimnazială coordonatoare. În perspectiva următorului an școlar: școală cu treapta I de liceu, care va funcționa cu două clase a IX-a, cu profil agroindustrial.

La data vizitei noastre, din cei 139 de elevi ai claselor a VIII-a din comună, doar 34 de elevi au optat pentru treapta I. Pentru înființarea celei de a doua clase planificate se așteaptă întoarcerea elevilor care nu vor reuși în altă parte (!). O situație nenormală și deloc îmbucurătoare! Pentru întreg colectivul didactic al școlilor din comună este necesar ca această

realitate să constituie un serios prilej de analiză, ca fiind primul indicator al muncii de orientare școlară și profesională. Ce dragoste pentru meserie va mai avea elevul care „și-a încercat norocul” în altă parte? Neorientat la timp, sau, mai bine zis, dezorientat, va fi nevoit să accepte un alt profil decît acela pentru care și-a făcut iluzii!

O discuție cu profesorul de biologie Emil Avram mi-a relevat însă sensul în care, cred, este necesar să acționeze școala.

Pe lotul școlar, elevii au obținut recolte deosebite: 8 000 kg de porumb la ha pe pămînt neirigat, în comparație cu 2 000 kg de porumb la ha, cit a realizat C.A.P.-ul din sat. „Și nu numai atît, precizează profesorul. Elevii au avut prilejul să observe productivitatea diferitelor soiuri cultivate în condițiile unui sol nefavorabil recoltelor mari: sărac în cernoziom și cu apă freatică sărată”. În aceste condiții, profesorul Emil Avram, un pasionat al agriculturii și pomiculturii realizează cu elevii lucruri minunate, el fiind pentru ei primul exemplu al inventivității și al spiritului de cercetare. Soiurile de trandafiri altoite de el și elevii lui au adus școlii nu numai venituri materiale, ci acel spor de frumusețe, de pasiune pentru munca făcută cu dragoste. În proiect: o livadă de meri ce vor fi altoiți de elevi și sere pentru legume. Rămîne doar ca elevii să-și urmeze exemplul, să îndrăgească și ei în aceeași măsură pămîntul natal!

Liceul „A.I. Cuza” din Focșani. Unul dintre liceele de prestigiu ale țării, cunoscut pentru autoexigența colectivului său didactic. Ne aflăm aici pentru a consemna opiniile citorva dintre profesorii școlii. Căci cine ar putea măsura mai bine calitatea pregătirii elevilor de gimnaziu decît cei care îi preiau în clasa a IX-a? Este prima confruntare a elevului. Și, deopotrivă, a profesorilor care l-au îndrumat.

„Cele șapte clase de matematică-fizică și una de chimie la clasa a IX-a din liceul nostru sînt clase bine pregătite. Îmi vin în minte acum citeva școli care, an de an, ne-au trimis copii excepțional pre-

gătiți: școlile nr. 5, 9, 10, 3, 7 din Focșani, iar din mediul rural: școlile din satele Răstoaca și Bordeasca Veche (prof. Ecaterina Drăghici — directorul liceului).

„Avem de pe acum o informație despre pregătirea elevilor din actualele clase a VIII-a. În calitate de președinte al comisiei de profesori care au corectat lucrările elevilor din județul nostru la recenta olimpiada de matematică, am constatat buna pregătire a acestora: circa 120 de copii au luat note peste 8. Ultimele generații de elevi din gimnaziu — în special cei ce au beneficiat de modernizarea învățămîntului nostru matematic — au deja formată o gândire matematică. Mulți dintre ei sînt din școlile noastre rurale. Constat cu bucurie că elevul de la sat a ieșit din complexul de inferioritate a celui ce venea odinioară de acolo. Avem elevi în clasa a IX-a — și ne dorim și mai mulți — capabili de a interpreta răspunsul, de a dialoga cu profesorul, de a surprinde aspectul relativ al adevărului matematic, dar și pe cel corect” (prof. Vasile Gheorghidă).

„Nu am întîlnit printre elevii care ne vin de la gimnaziu vreunul care să mă demobilizeze. Sînt mulți copii care au pregătirea necesară abordării textului literar, care au deja formată deprinderea de a citi literatură. Mă surprinde plăcut faptul că a crescut în ultimul timp numărul elevilor cu personalitate în exprimare. Școli ca nr. 5, 9, 7, 10 din Focșani pregătesc asemenea elevi. Din mediul sătesc, elevi buni ne vin de la școlile din Urechești, Suraia, Panciu, Cîmpeneanca, Răstoaca (prof. Nicolae Crăciun).

Două dintre școlile municipiului Focșani remarcate de profesorii liceului vizitat, ca fiind unități ce-și pregătesc la un nivel superior elevii le-am cunoscut și noi. Școala nr. 5 (director prof. Tima Vornic) și Școala nr. 9 (director prof. Alice Dulcu). Am întîlnit aici, într-adevăr, două colective didactice preocupate de a nu preocupate efortul în munca pe care și-au ales-o, aceea de a-și călăuzi fără greș elevii în drumul lor spre devenire, oferindu-le zilnic, prin exemplul personal, modele de viață și muncă.

ȘOIMII PATRIEI

În spiritul marilor virtuți

Așa cum s-a subliniat și la recenta plenară a Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Organizația Șoimii patriei își aduce o importantă contribuție la educarea patriotică-revoluționară a copiilor, în spiritul muncii și al griji față de avutul obștesc, la cultivarea în rindul acestora a unor trăsături moral-politice ca: hărnicia, cinstea, curajul, modestia, responsabilitatea.

Recenta hotărâre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. privind unele măsuri de îmbunătățire a activității politico-educative și organizatorice în rindul preșcolărilor, elevilor și studenților, conferă responsabilități sporite tuturor membrilor comisiilor Organizației Șoimii patriei, îndrumătorilor grupelor din grădinițe și clasele I pentru îndeplinirea sarcinilor cu privire la educarea comunistă a copiilor, în vederea asigurării unității și continuității procesului educativ pe diferite trepte de învățământ.

În acest sens, îndrumătorii grupelor de șoimi al patriei, organizațiile de la nivelul școlilor vor situa în centrul tuturor activităților educative desfășurate cu copiii, cucerirea și prețuirea unor momente din istoria patriei și participarea la realizările obținute în anii socialismului, înțelegerea de către aceștia a adevărului că viața lor ferentă, cochetă, minunată de care se bucură se datorează preocupării permanente a partidului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, a muncii eroice a întregii noastre popor.

Acțiunile educative ce vor fi desfășurate cu șoimii patriei, prin forme și modalități specifice vârstei, trebuie să ajungă la aceștia mindra că aparțin poporului român, dorința de a se pregăti cât mai bine, de a fi hărnic, cinstit și curajos, de a deveni adevărați revoluționari, care să slujească cu credință și devotament patria și partidul.

Comisiile Organizației Pionierilor, comisiile Organizației Șoimii patriei împreună cu conducerea școlilor și grădinițelor vor urmări cu mai multă răspundere organizarea temeinică a acțiunilor de educație prin muncă și pentru muncă, formarea deprinderilor practice, păstrarea avutului obștesc, pentru a cultiva la

șoimii patriei sentimente de respect și prețuire față de producătorii bunurilor materiale, a spiritului de economie și gospodărie, dorința de a învăța cu sîrguință și de a-și îndeplini exemplar îndatoririle ce le revin.

Totodată, îndrumătorii grupelor de șoimi al patriei vor acționa pentru îmbunătățirea conținutului activităților culturale-artistice și sportive, cuprinderea unui număr cât mai mare de copii în aceste acțiuni, permanentizării acestora, în vederea depistării și cultivării virtuților talente artistice și sportive din rindul șoimilor patriei.

Comisiile Organizației Șoimii patriei de la toate nivelele, împreună cu inspectoratele școlare, conducerea școlilor și grădinițelor se vor preocupa în mai mare măsură pentru perfecționarea pregătirii tuturor îndrumătorilor grupelor de șoimi ai patriei, pentru asigurarea aplicării integrale a prevederilor Programelor activității instructiv-educative în grădinița de copii și în cadrul Organizației Șoimii patriei, precum și a programelor de învățământ de la nivelul claselor I, în scopul înălțării și diminuării eșecului școlar, adaptării preșcolărilor și școlărilor mici la cerințele vieții de elev și pionier.

În spiritul cerințelor formulate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, la Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1981, cu privire la îmbunătățirea radicală a activității de formare și educare comunistă, revoluționară, prin muncă și pentru muncă a tinerii generații din patria noastră, comisiile Organizației Șoimii patriei, toate cadrele care lucrează cu șoimii patriei, în întreaga lor activitate, se vor preocupa pentru promovarea unui stil de muncă revoluționar, intrinsec, care să determine creșterea răspunderii în îndeplinirea exemplară a sarcinilor încredințate de partid, cu privire la educarea copiilor în vîrstă de 4-7 ani.

CONSTANȚA NICULESCU
vicepreședinte al C.N.O.P.,
președinte al Comisiilor
Naționale a Organizației
Șoimii patriei

Modalități de lucru în școlile ajutătoare

Recent, la Școala ajutătoare din Blaj a avut loc un valoros schimb de experiență al cadrelor didactice de la toate instituțiile speciale din jud. Alba care se ocupă de recuperarea elevilor deficienți, pe tema „Modalități specifice de lucru pentru dezvoltarea comunicării orale și scrise la elevii școlii ajutătoare”.

Avind ca puncte de referință materialele susținute pe această temă, dezbaterile ce au avut loc au scos în evidență ideea că fără formarea deprinderilor de exprimare corectă întinziții mintali întinziții greutăți în comunicarea la un nivel corespunzător cu persoanele din jur și nu se pot adapta adecvat mediului social în care trăiesc.

Referatele prezentate și discuțiile au pornit de la o temeinică cunoaștere a particularităților proceselor de gândire și limbaj pe care le prezintă acești copii deficienți și au subliniat necesitatea folosirii în munca didactică a unor variate exerciții cu structuri și dimensiuni diferite în scopul dezvoltării capacității de a comunica prin intermediul limbajului.

Iată câteva exerciții care au prezentat interes deosebit pentru toți participanții.

1. Pentru ameliorarea rostirii, formarea unei dicții corecte, educarea auzului și pronunției se pot utiliza: pronunțarea demonstrativă încetinită a cuvintelor cu tendința de revenire la ritmul normal și imitarea pronunției de către elevi, analiza fonetică a cuvintului pînă la silabă și sunet, cor vorbit, jocuri de pronunțare care constau în înlanțuirea de cuvinte cu sunete mai greu de pronunțat, imbinarea pronunției cu scrierea unor cuvinte care prin structura lor fonetică prezintă unele dificultăți de pronunție, dictare cu explicații fonetice prealabile, dictare selectivă și autodictare fonetică.

2. Îmbogățirea vocabularului este una din sarcinile permanente prioritare pe linia cultivării exprimării, obiectiv ce se realizează printr-o muncă sistematică în

cadru studiilor tuturor disciplinelor de învățământ.

Pentru realizarea acestui obiectiv un rol deosebit îl are explicarea cuvintelor. Cele mai adecvate procedee de explicare a cuvintelor și expresiilor utilizate în munca la clasă cu deficientul mintal s-au dovedit a fi: perceperea nemijlocită a obiectelor sau acțiunii, ilustrarea obiectelor și a însușirilor lor, explicarea prin sinonime, antonime și perifrază, prin context și descriere.

3. Pornind de la principalele caracteristici ale exprimării scrise și orale ale acestor copii (sărăcia vocabularului, lipsă de expresivitate, lipsă de acord a subiectului cu predicatul sau omiterea lor, cuvinte parazite, nerespectarea pauzelor sau a accentului logic etc.) o altă categorie de exerciții și jocuri vizează formarea deprinderilor de exprimare orală și scrisă.

Printre acestea enumerăm: formularea de propoziții după întrebări puse reciproc de elevi, povestirea unui text după plan sau cu sarcini date pentru folosirea anumitor cuvinte, dialoguri libere despre situații sau personaje din lecturile citite, povestiri prin analogie, selectarea expresiilor din text, care arată trăsăturile unui personaj, jocurile „Spune în continuare” (cl. a IV-a), „Amintiri din copilărie” (cu jetoane ilustrate, cls. V-VI) „Poștașul” (cls. IV-VII).

Concluziile desprinses au avut menirea să mobilizeze mai mult colectivele didactice de la școlile participante la acțiune în vederea integrării mai eficiente a acestor copii în viață.

Am prezentat aceste câteva modalități practice de lucru în ideea că ele pot fi utilizate cu bune rezultate în primul rînd de clasele V-VIII ale școlilor ajutătoare, cit și la clasele ciclului primar normal.

Prof. OTILIA BOBITAN
director adjunct,
Școala ajutătoare din Blaj

TERMENI — CONCEPTE

Ce înțelegem prin învățământ formativ

Precizăm de la început că în epoca actuală nu mai poate fi conceput un alt gen de învățământ decît cel numit „formativ”. Cu toate că în numeroase lucrări de specialitate conceptul a fost definit, multe cadre didactice nu au o imagine destul de clară și o viziune „operațională” despre ceea ce înseamnă el și, mai ales, nu-l practică în mod deliberat. Vom încerca să distingem, înainte de toate, cauzele care determină ocolirea sau aplicarea defectuoasă a cerințelor acestui fel de învățământ. Una, poate dintre cele mai serioase, ar fi absența unei concepții pedagogice științifice fundamentată, bine asimilată și transpusă de cadrul didactic în procesul de învățământ. Slaba pregătire pedagogică și metodică inițială (în facultate sau liceu) a unora dintre cei care vor practica profesiunea de dascăl, neglijarea lărgirii ei permanente în cursul anilor duce, inevitabil, la o înțelegere îngustă a scopului și sarcinilor învățămîntului, la o activitate didactică cu multe elemente formale, cu accente preponderent informaționale.

Ideea învățămîntului formativ nu este nouă. Încă Michel de Montaigne spunea, acum 400 de ani, că „în locul unui cap plin e preferabil unul bine făcut”. Afirmarea limpede în sensul unui astfel de învățământ, a lui Montaigne infirmă practica medievală a învățării bazată pe memorizare, după principiul că „învățarea pe de rost este unicul mod sigur de stăpînire a cunoștințelor”.

Nu ne propunem să discutăm curentele pedagogice care susțin fie învățămîntul bazat pe memorie, fie pe cel formativ. Vrem doar să demonstrăm de ce acesta din urmă este atât de actual și eficient. Argumentele sînt numeroase. Este vorba, înainte de toate, de dezvoltarea impresionantă a științei și tehnicii, de „explozia informațională” în raport cu structurile psihicului uman, a căror evoluție este mult prea lentă, făcînd aproape imposibilă înmagazinarea tuturor cuceririlor diferitelor științe. De altfel, transformarea creierului într-o „bancă de date” nu este numai de nerealizat, dar și inutilă atîta vreme cît avem la dispoziție mijloacele tehnice foarte precise de descriere pentru oricare informații, cu condiția cunoașterii minurii lor.

Este știut că școala, învățămîntul trebuie să răspundă nevoilor societății, „comenzii” sociale. Or, societatea contemporană impune cu necesitate formarea unui om complex din punct de vedere intelectual, politehnic, moral, estetic și fizic. Cel puțin teoretic învățămîntul contemporan a depășit etapa pompării în memoria elevului a unor mari cantități de informație și s-a orientat spre formarea și dezvoltarea acelor instrumente și capacități intelectuale, a acelor calități ale gândirii care să permită restructurarea rapidă a vechilor legături corticale, în conformitate cu natura și neprevăzutul noilor situații. Idealul de om format prin stocarea în memorie a unui uriaș număr de informații, caracteristic secolului trecut (enciclopedismul renascențist nu mai este posibil), l-a luat locul idealul de om desigur, bine dotat, caracterizat printr-o mare receptivitate la nou, printr-o gândire creatoare, flexibilă și activă.

În ce constă, în accepțiunea noastră, învățămîntul formativ? L-am putea defini ca un complex de factori (interni și externi) ce acționează asupra psihicului uman prin intermediul demersului informațional de un anumit tip, cu efecte modelatoare sub raport calitativ, în plan intelectual, afectiv, motivațional, comportamental, astfel încît individul să fie apt să se descurce cu ușurință în orice împrejurare, să se poată adapta și readapta destul de rapid și eficient noilor situații de viață.

Ca să putem descrie și explica mai limpede învățămîntul formativ, trebuie să precizăm numai de ce se poate înțelege prin învățămînt informativ. Acesta poate fi definit ca un proces de înarmare a omului cu un anumit sistem de cunoștințe, priceperi și deprinderi dobîndite printr-un demers didactic adecvat.

Cum trebuie să înțelegem, în acest cadru conceptual, relația formativ-informativ? În mod indiscutabil, prin creșterea ponderii aspectului formativ, fără a neglija cîtuși de puțin latura informațională. Acumularea informației este temelia pe care se poate clădi personalitatea complexă a omului modern. Însă este vorba de a scutura informațiile, de a selecta

ceea ce este esențial și necesar pentru însușirea unui sistem de cunoștințe care să-l facă pe viitorul specialist, într-un domeniu sau altul, capabil să depășească stadiul anterior și să contribuie la progresul ramurii științifice sau tehnice pentru care se pregătește. Cu alte cuvinte, să nu-l transmitem informații prăfuite, ci un sistem încheiat și ușor de însușit, pe baza cărui să clădească, să ajungă la descoperire, la creație. Trebuie să-l conducem spre asimilarea unor cunoștințe cu mare valoare operațională, în sensul dezvoltării rapidității gândirii prin formarea capacității de analiză, sinteză, analogie și raționament.

A doua întrebare la care trebuie să răspundem este cea referitoare la elementele fundamentale ale învățămîntului formativ-informativ. Enumerăm cîteva dintre ele:

— dezvoltarea capacităților intelectuale, afective și comportamentale prin dobîndirea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor;

— informarea elevilor cu tehnici de învățare pentru o asimilare critică, permanentă și sistematică a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor;

— dezvoltarea setei de cunoaștere și de aplicare în practică a cunoștințelor și comportamentelor dobîndite, pentru binele lor și al societății socialiste;

— formarea unei concepții științifice despre lume, care să le lumineze calea acelor comportamente;

— dezvoltarea afectivității și a motivațiilor interioare, mobil pentru procesul de învățare.

Imediat se impune precizarea că învățămîntul formativ se poate realiza numai dacă avem o viziune dialectică, de interdependență, a celor două aspecte, informativ și formativ care, de fapt, sînt laturile ale aceluiași proces. În literatura de specialitate se dau multe întrebări: întîlnim ideea că simpla transmitere de informații conduce spontan la efecte formative. Este punctul de vedere tradițional care pune accentul cu prioritate pe învățămîntul informativ.

În ce ne privește, susținem că între informativ și formativ unitatea este relativă prin faptul că aspectele formative (diferitele capacități, operații ale gândirii, procese psihice) se realizează prin intermediul procesului de dobîndire a cunoștințelor și de formare a noțiunilor care pe parcurs dobîndesc o relativă independență. Astfel, operațiile gândirii, anumite însușiri și calități ale proceselor psihice, capacitățile se formează pe baza unui material informațional, dar odată formate se detașează de acesta și capătă o largă aplicabilitate în domenii mai variate.

Concluzia pe care o desprindem: accent pe dobîndirea cunoștințelor, dar, în același timp, planificarea dirijată a valorilor formative.

După părerea noastră, învățămîntul formativ poate fi realizat numai dacă ținem seama de specificul obiectelor pe care elevul este obligat să și le însușască. Este inutil să ne imaginăm că în învățarea înarma cu metode de gîndire în afara acestora. Dar treptat-treptat, el poate ajunge la metode generale de gîndire, aplicabile unui grup de discipline sau chiar cu un caracter mai larg. Pentru atingerea acestui scop (minuirea unor metode generale de gîndire), este necesară nu numai includerea în planurile de învățămînt a disciplinelor noi, impuse de dezvoltarea rapidă a științei și tehnicii, ci și a demersurilor pluridisciplinare, fără de care aproape nici un obiect nu poate fi astăzi conceput. Sînt necesare, deci, o regîndire și o restructurare a programelor, în sensul cuprinderii în cadrul lor a acelor sisteme de noțiuni cheie (formate tocmai pe baza demersurilor interdisciplinare) care au cele mai înalte valori formative. Din păcate, spațiul nu ne permite să exemplificăm, dar menționăm că studiarea obiectivelor formative prin prisma specificului diferitelor discipline și a viziunii interdisciplinare preocupă tot mai mult pe cercetătorii contemporani.

Realizarea învățămîntului formativ impune cu necesitate folosirea metodelor active-participative cu prioritate față de cele expositive. Metodele active permit urmărirea, formarea și conștientizarea demersurilor pe care le poate face elevul, cu ajutorul cadrului didactic, pentru dobîndirea unor noțiuni care să-i permită formarea multilaterală, creativitatea.

Conf. univ. dr. LETIȚIA PINTEA

Cărți pentru și despre predare-învățare

Semnalăm, dintr-o recentă și densă apariție editorială cîteva lucrări care vizează nemijlocit perfecționarea activităților de predare-învățare, dar și pregătirea generală a cadrelor didactice pentru mereu mai deplina asumare a propriilor lor sarcini didactice.

O „Introducere în didactica școlii active” (de Francesco De Bartolomeis, în colecția „Pedagogia secolului XX”, E.D.P., 1981, 232 pag.) abordează dintr-o perspectivă larg deschisă procedeele și tehnicile didactice, o amplă arie de preocupări privind creșterea aportului elevilor la propria lor formare.

Cu „Didactica limbilor moderne”, Eugen P. Noveanu și Ligia-Iuliana Pană (E.D.P., 1981, 232 pag.) ne introduce nu numai în

metodologia cercetării experimentale dar și în domeniile de bază ale predării-învățării limbilor moderne cum sînt înțelegerea după auz, exprimarea orală, citirea și scrierea într-o limbă străină, precum și cadrul științific al cercetărilor experimentale, al investigațiilor în didactica de specialitate.

În seria „Informare tematică”, Biblioteca centrală pedagogică din București (Str. Zalomit nr. 12, cod. 70714) a publicat la nr. 6 al acestei apariții „Patru bibliografii de metodica predării istoriei”, una dintre cele mai complete lucrări de referință în măsură să asigure profesorii de specialitate trimiteri directe la preocupările lor privind continuarea perfecționare a predării istoriei.

INVĂȚĂMINTUL POLITICO-IDEOLOGIC AL CADRELOR DIDACTICE

TEMA 7 : „ROLUL FAMILIEI ȘI AL ORGANIZAȚIILOR DE TINERET ÎN EDUCAREA TINERETULUI PENTRU MUNCĂ ȘI VIAȚĂ, ÎN SPIRITUL DRAGOSTEI ȘI ATAȘAMENTULUI FAȚĂ DE PATRIE, PARTID ȘI POPOR“

PLAN DE DEZBATERE

1. Educarea prin muncă și pentru muncă — imperativ major al procesului de educație.

2. Forme și modalități de educare a tineretului generației în spiritul dragostei față de patrie, partid și popor.

1. Educarea prin muncă și pentru muncă — imperativ major al procesului de educație.

Evidențind necesitatea adâncirii legăturii dintre producție și educație, secretarul general al partidului arată că: „în cadrul tuturor unităților economice și sociale trebuie să asigurăm îmbinarea armonioasă a producției cu educația, a muncii cu organizarea plăcută și educativă a timpului liber, făcând din întreprinderile și instituțiile noastre puternice centre de formare a omului nou, cu un larg orizont de cultură, cu o înaltă conștiință socialistă“.

Formarea omului nou trebuie să pornească de la adevărul după care munca, activitatea social-utilă constituie factorul determinant în formarea conștiinței socialiste, în educarea morală și politică a masei, a tineretului prin muncă și pentru muncă... „munca liberă deservită de exploatare constituie unica sursă a sporirii avuției naționale, a înfloririi patriei, a prosperității poporului și a bunăstării personale, vechea lozincă nici muncă fără pline, nici pline fără muncă — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să fie permanentă trează în mintea copiilor, a tineretului, a tuturor cetățenilor patriei noastre, trebuie să fie înscrisă la loc de cinste în toate cărțile pentru copii, în toate manualele școlare și nu ar strica și în presa noastră și în emisiunile de radio și televiziune“. În această direcție, organizațiile de tineret, femei, organizațiile democrației și unității socialiste au un cimp vast de acțiune, de explicare a valențelor educative, formative ale muncii în dezvoltarea personalității umane, de participare la înfăptuirea exemplară a sarcinilor economico-sociale, la indicatori tehnico-calitativi de eficiență tot mai înaltă.

Organizațiile de partid, U.T.C., de copii, în colaborarea nemijlocită cu familia, școala, cu ceilalți factori educaționali, cu întreprinderile și unitățile agricole patronatoare au largi posibilități politico-educative, organizatorice, tehnico-științifice pentru pregătirea copiilor, a tineretului generației pentru muncă, pentru viață, pentru comportarea acestora în mod demn,

în familie, în societate și producție, pentru identificarea lor cu politica generală a partidului și statutul nostru.

Familia, organizațiile de tineret, ceilalți factori educaționali au îndatorirea de a milita pentru creșterea la o nouă calitate în întregul învățământ, în procesul instructiv-educativ, caracterizat prin valorificarea superioară a tot ce a creat mai bun geniul uman, cultura și civilizația lumii. Pregătirea tineretului generației ca forță de muncă cu înalte valențe creative se realizează numai dacă familia, școala, organizațiile de pionieri, U.T.C., reprezintă prin totalitatea activităților lor un permanent și rodnic izvor de cultură și civilizație, dacă contribuie esențialmente la lărgirea orizontului general de cunoaștere științifică, la aplicarea în practică a cunoștințelor și informațiilor, la dezvoltarea avuției naționale. Viitorul societății noastre depinde hotărâtor de calitatea și eficiența învățământului, a educației științifice, umaniste, morale, politice, patriotice a tineretului generației.

Acțiunile politico-educative, de propagandă tehnico-economică, prin conținutul și problematica abordată, au datorita să militeze pentru o instruire științifică, politică, patriotică superioară. În aceste condiții instruirea intelectuală și procesul de producție nemijlocit se constituie ca părți complementare, se intercondiționează. Din acest punct de vedere considerăm că trebuie acționat mai ferm împotriva acelor familii, copii, tineri care denigrează munca, o consideră ca pe ceva înjositor, nu se integrează în muncă, „voiașează“ dintr-o unitate într-alta, doresc să facă orice în afara muncii creatoare.

2. Forme și modalități de educare a tineretului generației în spiritul dragostei față de patrie, partid și popor.

Educarea politică, patriotică revoluționară a copiilor, elevilor, studenților, fără deosebire de naționalitate constituie o dimensiune fundamentală a procesului educațional, o condiție sine qua non a devenirii comuniste a patriei noastre.

Dragostea față de patrie, partid și popor reprezintă un imperativ, o necesitate obiectivă, un însemn al conștiinței, al patriotismului. Dar această dragoste nu se realizează de la sine, ci prin orientarea cu prioritate a muncii politico-ideologice în spiritul respectului față de tradițiile luptei de eliberare socială și națională ale poporului, de luptă revoluționară a partidului în anii grei ai ilegali-

tății, al construcției socialiste, al răsunării pentru îmbogățirea acestor tradiții, pentru înfăptuirea obiectivelor Congresului al XII-lea al partidului.

O contribuție însemnată la educarea tineretului generației în spiritul dragostei și atașamentului față de patrie aduc informațiile politice, cercurile de dezbateri ideologice, expunerile, tribunalele de dezbateri politico-ideologice, întâlnirile cu veterani de război, ilegalisti, activiști de partid și de stat, oameni de știință, artă și cultură, fruntași în producție, eroi ai muncii socialiste, prilejuri cu care tinerii află răspunsuri la problemele care îi frământă și interesează, află mai repede calea spre adevăr.

Devotamentul față de patrie, partid și popor nu se formează și se manifestă în mod automat, de la sine, ci prin eforturi educaționale, printr-un înalt spirit de exigență și autoexigență, prin cultivarea spiritului de combativitate militantă împotriva stărilor și manifestărilor burgheze sau mic burgheze, de parazitism social și căpătuială, sustragerilor de la muncă, de la ordine și disciplină, a celor care încăleacă principiile morale, legile țării, a celor care trăiesc din speculă, santaj, furt, din expediente, din frustrarea societății.

A fi patriot, a lupta pentru propășirea patriei tale înseamnă să promovezi umanismul socialist, revoluționar, patriotismul și internaționalismul, să aperi și să contribui cu toate puterile la dezvoltarea proprietății socialiste, să participi activ, responsabil la sporirea avuției naționale, la realizarea progresului și civilizației, a fetei întregii noastre societăți, la întărirea independenței și suveranității naționale. Altminteri, totul este frazeologie, demagogie, seamănă a fariseism și, din păcate, asemenea cazuri mai întâlnim.

În ultimii ani, a luat o largă extensie participarea elevilor și studenților la activități patriotice, la campaniile agricole, la acțiuni edilitar-gospodărești. Un adevărat model de patriotism, de dragoste față de țară, de viață semenilor, în perioade extrem de grele ca inundațiile din 1970 și 1973, a dezastrelor provocate de cutremurul din 1977, l-au constituit sute și sute de mii, milioane de copii, tineri, părinți care au dovedit acte de însușitor eroism în salvarea vieților omenești, a bunurilor materiale, în refacerea economică. Astfel de pilduitoare exemple au fost apreciate nu numai pe plan național ci și internațional.

Reluând una din cele mai strălucite tradiții ale înaltașilor, organizațiile de U.T.C., U.A.S.C., pionieri, sub conducerea organizațiilor de partid și-au asumat răspunderea unor șantiere naționale, județene și locale, au mobilizat sute și sute de mii de pionieri, elevi și studenți la lucrările din agricultură. Eficiența acestei participări din anul 1981 se ridică la venituri de aproape un miliard de lei, colectarea de materiale refolosibile în valoare de 500 milioane lei, 14.000 tone hirtie, 56 milioane lei obținuți prin valo-

rificarea ambalajelor de sticlă. Dar această eficiență nu este numai de natură financiară, ci și de însemnătate politică, educativ-formativă, morală. Din aceste acțiuni patriotice tinerii învață să prețuiască munca, să lupte împotriva greutăților, să se cunoască, să fie prieteni, solidari, buni camarazi, cinstiți, vrednici.

Educarea patriotică, dezvoltarea sentimentelor dragostei față de patrie, partid, popor, trănicia convingerilor pentru apărarea și consolidarea cuceririlor revoluționare presupun în mod logic conștiința apărării țării, a integrității și suveranității naționale, cu prețul suprem al vieții. Aceste sentimente, trăiri, convingeri sint omniprezente și în modul de gândire și acțiune al tinerilor din cadrul detașamentelor de tineri pentru apărarea patriei.

Transpunerea în practică a acestor cerințe depinde hotărâtor de calitatea și eficiența activității educaționale, de folosirea puternicei baze materiale — cartea social-politică, tehnico-științifică, laboratoarele, muzeele, planetariile, vizitele în mari obiective industriale, unități de cercetare, folosirea aparatului de protecție cultural-științifică, existente în școli, cluburi, căminele culturale etc. „Începând cu școala, factorul hotărâtor al educației — și terminând cu mijloacele moderne de informare — radioul, televiziunea, presa, totul trebuie subordonat înfăptuirii sarcinilor trasate de Plenara Comitetului Central al P.C.R. din 23 noiembrie 1976. De asemenea, organizațiile de masă și obștești, Uniunea Tineretului Comunist, uniunile de creație trebuie să acorde o atenție mai mare activității educative“.

Dragostea curată, nealterată față de țară, presupune o activitate politică-educativă mai intensă pentru combaterea teoriilor străine care neagă legitimitatea poporului nostru pe aceste meleaguri strămoșești, care denigrează istoricele realizări dobândite în anii socialismului, îndeamnă la părăsirea țării, la dezertare în fața greutăților, la manifestări de șovinism etc. Deci, a dovedi dragoste față de țară, de partid, de popor înseamnă a munci fără preget, cu eroism și devotament, aici pe pământul patriei și nu aiurea, pentru ridicarea acesteia pe culmi tot mai înalte de progres și bunăstare, pentru ridicarea prestigiului său în lume.

CONSTANTIN RĂDUCU

BIBLIOGRAFIE

- Marx, K. și F. Engels — Opere alese în două volume, vol. 2, București, Editura politică, 1967, ed. a III-a, pag. 414.
- Nicolae Ceaușescu, „România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate“, vol. 13, București, Editura politică, pag. 64-65.
- Nicolae Ceaușescu, Cuvintare la Plenara C.C. al P.C.R. din 23 noiembrie 1976, vol. 13, p. 591-592.
- Nicolae Ceaușescu, Opere, vol. 7, București, Editura politică 1972, pag. 543.

Calitatea lecției — finalitate imediată a studiului individual

De curând, în citeva dintre întâlnirile cu cadre didactice din municipiul București și județul Constanța am înregistrat satisfacția unor dialoguri instructive — pigmentate de idei îndrăznețe — pe marginea unor noutăți editoriale de metodică, pedagogie, sociologie sau în domeniul disciplinelor de specialitate. Interlocutorii sint profesori pentru care „timpul liber își câștigă valoarea numai în raport cu munca“. Sau — folosind cuvintele inspectorului școlar general al județului Constanța, prof. Olga Dușu — „fac parte dintre oamenii care știu să-și organizeze activitatea în așa fel, încât studiul continuu, informația la zi, achiziția noului le devin indispensabile, fiind, deopotrivă, modalități de împlinire a îndatoririlor profesionale, de autopășire, de afirmare a personalității lor intelectuale“. Iar dacă ne însușim punctul de vedere potrivit căruia ar fi de dorit să practicăm fără rezerve învățarea anticipativă și participativă (vezi J. W. Botkin, M. Elmandjra, M. Malifa, „Orizontul fără limite al învățării“) atunci înțelegem mai bine importanța efortului personal de cunoaștere pentru învățarea socială, deci, implicit, contribuția acesteia la dezvoltarea societății. Cu atât mai mult, cu cât, pentru cadrele didactice, finalitatea imediată a studiului individual — lecția pregătită zilnic — este subordonată eficienței și timpului actualului educativ: pregătirea progresivă școlară în vederea formării forței de muncă necesare societății, a cetățenilor de care are nevoie viitorul.

Toate acestea par a fi cunoscute de către toți, uneori sint chiar privite ca truisme plictisitoare. Dar, felul în care unii educatori își înțeleg datorita profesională și socială sau modul imprecis, dezordonat în care se fac referiri la materialul bibliografic consultat, cu ocazia diferitelor discuții profesionale, demonstrează că aceste adevăruri nu sint însușite decât parțial, „după ureche“, nefiind înțelese în complexitatea lor. Cele mai frecvente dovezi le oferă persistența — încă — a lecțiilor bazate pe depășitul principiu „magister dixit“ — la care nu se ține seama, spre exemplu, de diferențele de nivel școlar dintre clasele paralele sau dintr-o clasă, în cadrul cărora intervenția elevilor este amenințată, impusă sau — mai grav — liosește din pricina neînțelegerii conceptelor noi predate. Citeodată, deși își pregătesc minuțios

lecțiile, unii profesori nu reușesc, totuși, să lucreze cu întreaga clasă, să insiste, cu precădere, asupra lacunelor semnalate, scăpând din vedere „amănunte“ pedagogice, precum: controlul permanent al activității elevilor slabi în timpul orei de curs, al caietelor de notițe, comentarea greșelilor înregistrate și a notelor date etc. Alteori întâlnim, în aceeași școală, discrepanțe vădite între lecții care-și ating scopul — învățarea din clasă a cunoștințelor de bază — și cele în care nu distingem, cu claritate obiectivele operaționale. Exemple contrastante ne-au oferit, de pildă, două lecții la care am asistat la Școala nr. 6 din Constanța (directoare — prof. Margareta Moise): prima, de geografie, la clasa a VII-a B, în care verificarea s-a bazat pe jocul didactic (aritmografi) condus cu măiestrie de profesoara Maria Dumbravă, iar tema nouă a fost realizată cu ajutorul majorității elevilor, provocând emulație și participare activă generală; a doua, o lecție de gramatică la clasa a VI-a C (prof. Roxina Dima) în care omisiunea stabilirii relațiilor dintre părțile de vorbire și valoarea lor sintactică a împiedicat operaționalizarea cunoștințelor noi, limitând, simțitor aportul elevilor.

Profesoara M. Dumbravă și-a ales ca temă pentru lucrarea metodică cu care se prezintă la cursurile de perfecționare din acest an școlar „Jocurile în învățare“, iar lucrarea de specialitate va fi un studiu demografic („Populația județului Constanța în comparație cu populația din celelalte județe ale țării“). Desigur, pentru un astfel de profesor studiul individual se confundă, deseori, cu activitatea de cercetare științifică, iar rigoarea și seriozitatea pregătirii sale se răsfing, avântajos, asupra stilului de învățare al elevilor, punându-le la îndemână modele de muncă independentă.

Aceleași garanții ni le-au sugerat și două lecții asistate la Școala de 10 ani din comuna Ciocirlița, județul Constanța (director coordonator — prof. Ana Cîrîc): de fizică la clasa a VIII-a A (prof. Apas Numet), care a permis elevilor „să descopere“ pe baza unor simple experiențe de laborator legile fundamentale ale circuitului electric și de biologie la clasa a IX-a (prof. Georgeta Florescu); sau alte două lecții urmărîte la Liceul economic și de drept administrativ nr. 1 din București (director, prof. Ana Constantin) de

cunoștințe social-politice, la clasa a IX-a D — prof. Silvia Cojocaru și de biologie la clasa a IX-a C — prof. Sandina Mîtru.

În toate aceste situații — spre deosebire de cele semnalate la început — care dovedesc grijă pentru pregătirea elevilor, atitudine deschisă creativității și inovației, studiul individual este conceput, așa cum apare și din formularea profesoarei Silvia Cojocaru „nu doar ca o activitate de informare în specialitate pedagogică sau metodică, ci într-un mod mai cuprinzător, ca suport și mijloc pentru găsirea unor modalități de predare eficiente. Practic, se soldează cu elaborarea unor structuri polifuncționale ale lecției, a unor modele de predare, cu adoptarea unor soluții și procedee diferențiate în funcție de obiectul de învățământ, de programele școlare, de compoziția clasei, de gradele de dificultate existente sau posibile care intervin în asimilarea noilor cunoștințe“.

La fel gândesc și profesorii Melia Elias, directoare școlii din satul Ciocirlița de Sus, Nedire Abduraim (biologie) de la aceeași școală, sau Feizi Cadrî (limba română) și Ștefan Cîrîc (matematică) de la Școala din comuna Ciocirlița.

Dar pentru a atinge aceste performanțe este necesar ca studiul individual să nu se desfișoare la întâmplare, discontinuu, fără un scop bine precizat, și mai ales fără o metodă de lucru. Nu este de conceput ca întreg ansamblul de acțiuni organizate pentru perfecționarea cadrelor didactice, în conformitate cu noua metodologie, să se înfăptuiască în afara studiului individual. Cum, ni se pare prietă și defensivă, dacă nu copilărească, afirmația potrivit căreia pregătirea individuală de specialitate a profesorilor — fie pentru perioadele în care sint incluși în activitățile de perfecționare, fie pentru lecția de fiecare zi — s-ar putea dobindi doar pe baza manualelor școlare.

Cazele personalului didactic oferă educatoarelor, învățătorilor și profesorilor o mare parte din varietatea metodelor și instrumentelor de lucru necesare studiului individual încercînd, așa cum am constatat la Casa personalului didactic din județul Constanța, să le dea posibilitatea de a investiga operativ cele mai noi domenii ale didacticii și pedagogiei moderne, de a-și lărgi orizontul de cunoaștere în specialitate. „La fiecare început de trimestru școlar — ne comunică directorul acestei instituții, prof. Alexandru Florea — ne informăm asupra cerințelor cadrelor didactice transmițînd prin „Buletinul de informare și documentare“ editat de noi, prin serviciul de documentare și prin cel al bibliotecii noastre (asigurate de profesorele Valeria Hic și Florentina Meleghi — instruc-

tori principali și de bibliotecara Margareta Zăhărneanu), prin filialele din județ, materialele necesare studiului individual“. Poate că ar fi bine, așa cum sugera profesoara Adina Marinescu (Școala nr. 6 — Constanța) ca pentru activitățile care au loc în cadrul Casei personalului didactic sau la nivelul comisiilor metodice să fie antrenate și acele cadre didactice care manifestă mai puțin curaj și inițiativă pentru propria afirmare, stimulînd în acest fel atât pregătirea lor individuală cit și însușirea și popularizarea tehnologiilor didactice moderne.

Ca centru de perfecționare, Liceul pedagogic din Constanța sîrîșină, de asemenea, eficient, pregătirea individuală a educatoarelor și învățătorilor din județ care găsesc aici ori de cite ori au nevoie bibliografii elaborate în cadrul tuturor cabinetelor de specialitate, teren pentru valorificarea temelor alese sora a fi prezentate la sesiunile de activități colective, beneficiind în același timp de o îndrumare și un control competente cu privire la metodologia de lucru trebuincioasă documentării și prelucrării informației acumulate. De asemenea, fondul de carte din bogata bibliotecă a liceului stă la dispoziția tuturor cadrelor didactice din grădinițele și școlile primare ale județului. Și, așa cum ne-au asigurat cele două directoare ale liceului (prof. Rodica Florenta Leonte și prof. Cornelia Timirgazin) fiecare profesor al acestui liceu se străduiește să-și familiarizeze elevii cu tehnica studiului individual și a cercetării științifice, pregătindu-i și în acest fel pentru viitoarea profesie.

Din convorbire cu inspectorul școlar prof. Titus Comărașan — care se ocupă de problemele perfecționării personalului didactic din județul Constanța — am reținut că „interesul pentru studiul individual a crescut simțitor de cînd se aplică noua Metodologie a organizării și desfășurării activității de perfecționare a pregătirii personalului didactic. Dar, pentru a nu se cuibări automatismul, pentru ca educația permanentă a personalului să se realizeze cu extență și remanabilitate pe temelia unui fructuos și bine orientat studiu individual, fiecare profesor de specialitate din cadrul inspectoratului școlar al județului nostru, fiecare director de școală are datorita să urmărească rezultatul și conștiința personală a pregătirii individuale, politice, metodice, psihopedagogice și de metodologie a lecțiilor, a acțiunilor metodice, a cursurilor de perfecționare a întregii activități desfășurate pentru formarea multilaterală a tineretului nostru școlar“.

VALERIA BACIU

Programul activităților de reciclare

PROGRAMUL ACTIVITĂȚILOR DE PERFECTIONARE PENTRU EDUCATOARE ȘI ÎNVĂȚĂTORI

Etapa a II-a (și I pentru unele județe) a sesiunii de activitate colectivă

Jud. Alba: reciclare pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 6-17 IV. **Jud. Bacău:** pregătire pentru gr. II și definitiv inv. 6-18 IV. **Jud. Bihor:** pregătire pentru definitiv educ. și inv. 5-10 IV. **Jud. Bistrița-Năsăud:** reciclare, pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 6-19 IV. **Jud. Botoșani:** pregătire pentru definitiv educ. și inv. 6-19 IV. **Jud. Brăila:** reciclare, pregătire pentru gr. II și definitiv educ. 5-13 IV și inv. 5-11 IV. **Jud. Buzău:** reciclare și pregătire pentru gr. II inv. 6-18 IV. **Jud. Caraș-Severin:** reciclare, pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 6-19 IV. **Jud. Cluj:** reciclare educ. și inv. 5-17 IV. **Jud. Constanța:** reciclare educ. și inv. 12-18 IV și pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 6-11 IV. **Jud. Dimbovița:** reciclare educ. 6-18 IV și pregătire gr. II și definitiv inv. 6-18 IV. **Jud. Dolj:** reciclare și pregătire pentru gr. II educ. și inv. 5-18 IV. **Jud. Galați:** reciclare și pregătire gr. II educ. și inv. 5-18 IV. pregătire pentru definitiv educ. și inv. 12-18 IV. **Jud. Harghita:** reciclare, pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 5-18 IV. **Jud. Hunedoara:** reciclare, pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 6-17 IV. **Jud. Ialomița:** (organizează și pentru jud. Călărași) reciclare, pregătire pentru gr. II și definitiv educ. (etapa a II-a) 5-10 IV și inv. (etapa I) 5-10 IV. **Jud. Iași:** reciclare, pregătire pentru gr. II inv. 5-10 IV și pregătire definitiv inv. 11-18 IV. **Jud. Maramureș:** reciclare pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 6-17 IV. **Jud. Mehedinți:** reciclare educ. și inv. 12-17 IV. pregătire gr. II educ. și inv. 5-19 IV. **Jud. Mureș:** reciclare, pregătire pentru gr. II și definitiv educ. și inv. 6-17 IV. **Jud. Neamț:** reciclare, pregătire gr. II și definitiv educ. și inv. 6-19 IV. **Jud. Olt:** reciclare, pregătire gr. II și definitiv inv. 5-17 IV. **Jud. Prahova:** reciclare, pregătire gr. II și definitiv educ. și inv. 5-17 IV.

Jud. Satu Mare: reciclare și pregătire gr. II educ. 5-18 IV. **Jud. Sălaj:** reciclare, pregătire gr. II și definitiv educ. și inv. 6-19 IV. **Jud. Suceava:** reciclare educ. și inv. 6-17 IV. **Jud. Teleorman:** pregătire gr. II și definitiv educ. și inv. 5-17 IV. **Jud. Timiș:** reciclare și pregătire gr. II educ. și inv. 5-10 IV. **Jud. Vaslui:** reciclare, pregătire gr. II și definitiv educ. și inv. 5-17 IV. **Jud. Vâlcea:** reciclare, pregătire gr. II și definitiv educ. și inv. 7-13 IV. **Jud. Vrancea:** reciclare inv. 7-19 IV. **Mun. București** și pentru **Jud. Giurgiu** și **Sect. agr. Ilfov:** reciclare, pregătire gr. II și definitiv inv. 5-10 IV.

NOTA: La datele anunțate pentru cursurile de reciclare, în următoarele județe se organizează cursuri (etapa I) pentru educatoarele și învățătorii care nu au participat la astfel de activități în vacanța de iarnă: **Alba, Caraș-Severin, Cluj, Dimbovița, Prahova, Satu Mare, Vaslui, Vâlcea.** Iar în **jud. Arad**, între 5-17 IV, în **jud. Argeș** între 5-10 IV și în **jud. Gorj** între 5-10 IV.

PROGRAMUL CURSURILOR DE PERFECTIONARE PENTRU PROFESORI

Etapa a II-a a sesiunii de activitate colectivă și etapa I la unele centre sau specialități

Universitatea Brașov: toate specialitățile reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 7-17 IV. **Universitatea Timișoara:** toate specialitățile, reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 6-17 IV. **Universitatea Cluj-Napoca:** toate specialitățile, reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 5-17 IV. **Universitatea Iași:** Matematică, Fizică, Biologie, Geografie, Limbi străine, Ed. fizică, reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 6-17 IV. și **Limba română** reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 7-13 IV. **Universitatea Craiova:** **Limba română** și **Limba franceză**, reciclare, preg. gr. II și pt. defin. 8-12 IV; **Matematică** și **Fizică** reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 12-17 IV; **Agricultură**, **Horticultură** și **Electromecanică** reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 6-19 IV.

Universitatea Galați: toate specialitățile, reciclare, preg. pt. gr. II și pt. defin. 6-18 IV.

Universitatea București: **Matematică** reciclare prof. I, preg. gr. II și defin. prof. I și II **jud. Argeș și Prahova** 5-17 IV; reciclare prof. I, preg. gr. II, prof. I, și preg. defin. prof. I și II, **jud. Teleorman** 5-17 IV; reciclare, preg. gr. II și defin. prof. I și II, **județele Brăila, Buzău, Constanța, Călărași, Dimbovița, Ialomița, Giurgiu, Tulcea, Vrancea** 5-17 IV; reciclare prof. II, preg. gr. II și defin. prof. I și II, **municipiul București** 5-17 IV; **Geografie** preg. gr. II și defin. 5-17 IV; **Limba română** reciclare, preg. gr. II și defin. 5-17 IV; **Limbile engleză, franceză, rusă, germană, italiană, spaniolă**, reciclare, preg. gr. II și defin. 5-17 IV; **Limba latină** preg. gr. II și defin. 5-17 IV; **Limbile slovacă, sârbocroată, ucraineană**, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-17 IV; **Biologie** reciclare prof. I preg. gr. II și defin. prof. I și II, toate județele 5-17 IV la București; reciclare, prof. II, județele: **Buzău, Brăila, Brașov, Constanța, Călărași, Olt, Teleorman, Tulcea, Vrancea** și **București** 5-17 IV la Pitești; **Filozofie, pedagogie, psihologie** preg. pt. gr. II și defin. 5-17 IV; **Drept**, reciclare 5-17 IV; **Psihopedagogie** specială deficience de auz, reciclare (etapa I) 5-17 IV; **Psihopedagogie** specială, preg. gr. II și defin. (etapa I) 5-17 IV; **Învățători și educatori din școlile ajutate** reciclare (etapa I) 5-15 IV; **Pregătire psihopedagogică** pentru ingineri reciclare 12-17 IV.

Inst. Politehnic București: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-18 IV.

Inst. Politehnic Timișoara: toate specialitățile, reciclare preg. gr. II și defin. 5-18 IV.

Inst. Politehnic Iași: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 7-18 IV.

Inst. Petrol și Gaze Ploiești: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-19 IV.

Inst. Mine Petroșani: toate specialitățile reciclare, preg. gr. II și defin. 5-18 IV.

Inst. Agronomie București: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-19 IV.

Inst. Agronomie Cluj-Napoca: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 12-18 IV.

Inst. Agronomie Timișoara: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 5-18 IV.

Inst. Construcții București: toate specialitățile, reciclare preg. gr. II și defin. 5-10 IV.

Inst. Arte Plastice București: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 5-19 IV.

Inst. Arte Plast. Cluj-Napoca: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-17 IV.

Conservatorul București: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-15 IV.

Conservatorul Cluj-Napoca: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-18 IV.

Conservatorul Iași: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 5-18 IV.

Academia de studii economice București: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-18 IV.

Institutul de Educație Fizică și Sport București: toate specialitățile, reciclare, preg. gr. II și defin. 6-18 IV.

PROGRAMUL CURSURILOR DE RECICLARE

pentru profesorii care nu au participat la prima etapă a sesiunii de activitate colectivă din vacanța de iarnă

Universitatea din București: **Limba română** județele din zona **Universității București** 5-17 IV; **Matematică** prof. I **jud. Argeș, Prahova, Teleorman** 5-17 IV; **Matematică** prof. I și II **jud. Buzău, Brăila, Constanța, Călărași, Ialomița, Dimbovița, Giurgiu, Tulcea, Vrancea** 5-17 IV; **Matematică** prof. II **municipiul București** 5-17 IV; **Geografie** toate județele țării 11-17 IV; **Biologie**, prof. I județele din zona **Univ. București** 5-17 IV la București; **Biologie** prof. II județele din zona **Univ. București** 5-17 IV la Pitești; **Limbile engleză, franceză, și rusă** toate județele țării 5-17 IV.

Universitatea din Cluj-Napoca: **Limba română** județele din zonele **Universităților din Cluj-Napoca și Iași** 5-17 IV; **Matematică** județele din zonele **Universităților din Cluj-Napoca și Iași** 5-17 IV; **Fizică** județele din zonele **Universităților din Cluj-Napoca, Iași, Craiova și Timișoara** 5-17 IV; **Biologie** județele din zonele **Universităților Cluj-Napoca și Iași** 5-17 IV.

Universitatea din Craiova: **Limba română** județele din zona **Universităților Craiova și Timișoara** 5-17 IV; **Matematică** județele din zona **Universităților Craiova, Brașov și Timișoara** 12-18 IV.

Institutul Politehnic din București: **Chimie** județele din zonele **Universității Cluj-Napoca și Institutului Politehnic Iași** 6-18 IV.

Conservatorul din București: **Muzică** toate județele țării 6-15 IV.

Institutul de Arte Plastice București: **Desen** toate județele țării 5-19 IV.

Institutul de Ed. Fizică și Sport București: **Ed. fizică** (profesori din școli și licee) toate județele țării 7-17 IV.

Cărți pentru și despre educație

Patru lucrări — reprezentând apariții editoriale din cursul acestui an școlar — abordând patru teritorii felurite ale educației, vin să îmbogățească posibilitățile de pregătire generală a cadrelor didactice pentru actul educativ, pentru munca lor cu elevii.

O culegere de studii, apărută sub egida UNESCO („Programa de învățământ și educație permanentă”, coordonator L. D'Hainaut, în col. „Pedagogia secolului XX”, E.D.P., 1981, 384 pag.), care înfățișează în principal problematica de bază a conținuturilor informaționale (elaborare, organizare și funcția de orientare a conținuturilor).

Ioan Jinga publică în Editura științifică și enciclopedică volumul „Educația ca investiție în om” (1981, 181 pag.), în care educația este, rind pe rind, confruntată, pe baza unei temelnice și riguroase argumentații științifice, cu exigențele vieții (ca optimizare a învățării), cu cultura (ca factor de mediu) și cu însăși educarea educatorilor.

În E.D.P. (1981, 212 pag.) a apărut „Educația minții” de Lucio Lombardo Radice, ca o veritabilă și binevenită ini-

țiație la cunoașterea complexă a copilului în devenirea sa, cartea fiind nu atât un manual de educație intelectuală, ci un studiu bogat de prezentare a unei vaste experiențe personale, de largă accesibilitate, a unui teoretician strălucit, dublat de un cercetător și, totodată, de un părinte exemplar.

O carte despre educație cu semnificația cea mai bogată a acestui concept, „Cu Iosif Constantin Drăgan despre educația permanentă” (Editura Litera, 1981, 168 pag.), ne prezintă — prin marea stăruitoare și de plăcută înaltă publicistică scriitoroasă Renée Gheorghiu esre, cu casefonul alături, discursul cu Iosif Constantin Drăgan. Se relevă aspecte de mare actualitate despre semnificația educației permanente, despre conținuturile actului cultural și, în general, al culturii, despre relația tradiție-actualitate, despre educația instituțională, despre educație și marketing și despre multe, foarte multe alte direcții de orientare a proceselor educaționale. În conștientizarea unor repere culturale universale și al unor tendințieri de căldă vibrație a marilor valori ale culturii noastre naționale.

Concursul Comitetului Național pentru apărarea păcii

Concursul pe bază de buletine „Fondul Păcii” cu tema „Contribuția României la făurirea unei lumi a păcii, mai bune și mai drepte, fără arme și fără războaie” se află în plină desfășurare, bucurându-se de o largă popularitate în întreaga țară.

Prin tematica sa concursul din acest an constituie o contribuție a mișcării pentru pace la popularizarea documentelor programatice ale celui de-al XII-lea Congres al P.C.R., a Apelului pentru dezarmare și pace al Frontului Democrației și Unității Socialiste, a strălucitei inițiative de pace a președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Concursul se constituie într-o amplă acțiune de educare politică și patriotică a maselor, de popularizare a contribuției României socialiste la dezbaterea și soluționarea în interesul popoarelor a problemei prioritare a vieții internaționale, asigurarea păcii.

Consemnăm o participare activă a ele-

vilor — fapt care aduce o valoroasă contribuție la educarea acestora în spiritul politicii de pace a partidului și statului nostru, a inițiativelor de excepțională însemnătate ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.

Reamintim celor interesați că data fixată pentru închiderea concursului este 30 aprilie 1982. Buletine de concurs mai pot fi procurate prin comitetele județene, municipale și orașenești de luptă pentru pace, precum și prin instituțiile și organizațiile care sprijină această largă acțiune de masă a Comitetului Național pentru Apărarea Păcii.

Tragerea la sorți a premiilor oferite concurenților care au dat răspunsuri exacte la întrebări va avea loc în prima parte a lunii iunie. Data și locul vor fi anunțate din timp, prin presă și radio-televizune.

Graficul acțiunilor privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat în anul 1982

SESIUNEA Iunie: 21-30 Iunie

Până la 31 martie — încheierea înscrierilor pentru candidații din promoțiile anilor 1980 și 1981.

Până la 1 iunie — executarea lucrărilor practice și depunerea acestora la secretariatele liceelor.

21 iunie — lucrare scrisă la limba și literatura română.

22 iunie — lucrare scrisă la limba și literatura maternă (vezi Notă, punctul 1).

24 iunie — lucrare scrisă la: matematică, fizică, chimie, biologie, anatomia și fiziologia omului, istorie, geografie, economie politică și politică economică a P.C.R., filozofie, filozofie și estetică, pedagogie preșcolară și pedagogie școlară.

27 iunie — lucrare scrisă la: filozofie și biologie pentru candidații menționați în nota de la sfârșitul graficului (punctul 2).

28-30 iunie — susținerea lucrărilor practice de bacalaureat și examinarea orală a candidaților care nu au obținut cel puțin nota 5 la lucrările scrise și au solicitat prezentarea la examinarea orală.

30 iunie — afișarea rezultatelor examenului de bacalaureat.

SESIUNEA August: 13-22 August

1-20 iulie — înscrierea la examenul de bacalaureat.

Până la 1 august — executarea lucrărilor practice și depunerea acestora la secretariatele liceelor.

13 august — lucrare scrisă la limba și literatura română.

14 august — lucrare scrisă la limba și literatura maternă.

18 august — lucrare scrisă la: matematică, fizică, chimie, biologie, anatomia și fiziologia omului, istorie, geografie, economie politică și politică economică a P.C.R., filozofie, filozofie și estetică, pedagogie preșcolară și pedagogie școlară.

19 august — lucrare scrisă la: filozofie și biologie pentru candidații menționați în nota de la sfârșitul graficului (punctul 2).

17-22 august — susținerea lucrărilor practice de bacalaureat și examinarea orală a candidaților care nu au obținut cel puțin nota 5 la lucrările scrise și au solicitat prezentarea la examinarea orală.

22 august — afișarea rezultatelor examenului de bacalaureat.

NOTĂ:

1. Candidații proveniți de la liceele sau clasele cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare susțin probă scrisă și la limba și literatura maternă.

2. Candidații proveniți de la profilul „filologie-istorie” învățământ seral, încadrați în muncă în domeniul pentru care, potrivit nomenclatorului de profiluri și meserii, nu sînt organizate licee, precum și cei care nu sînt încadrați în muncă, beneficiind de prevederile art. 4 alin. 2 și 4 din Legea nr. 25/1976, privind încadrarea într-o muncă utilă a persoanelor apte de muncă, respectiv cele în stare de incapacitate totală de muncă și femeile care își îngrijesc copiii sau desfășoară o activitate casnică în gospodăria proprie, susțin examenul de bacalaureat după cum urmează: Proba 1: Limba și literatura română (lucrare scrisă); Proba 2: Istorie (lucrare scrisă); Proba 3: Filozofie și Biologie (lucrare scrisă).

Intilnire colegială

Absolventele Școlii pedagogice de fete din Lugoj, promoția 1981, anunță intilnirea după 31 de ani în ziua de 6 aprilie 1982 la Lugoj. Relații la colega Clara Ispravnicu (Cojercanu) din Lugoj, str. Carpați, bloc 7, ap. 13, etajul VI, cod 1800, telefon 963/11475.